

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • FINANCE • INDUSTRIJA • OBRT • KMETIJSTVO

LETO XII ŠT. 278 TOREK, 29. APRILA 1958 TRST, UL. GEPPA 9 - TEL. 38-933

PROKLETA POLITIKA!

Tržanci smo hvalečni vsakemu pučetu, ki pride k nam ter skuša širši italijanski javnosti prikazati tržasko praznanje z daljše perspektive. Ni dvoma, da bi Italijanski publicisti, ki bi svojim bratcem objektivno prikazali tržasko razmere v celoti in kot vsedržavni problem, našli stvari samo koristili. Na žalost moramo ugotoviti, da nas navadno sestavi publicisti iz notranosti razočarajo. Italijanski listi in časopisi namreč navadno pošljejo v Trst sodelavce, ki tržaskih zadev ne poznajo in ki so jim te pretežke tudi zaradi svoje kompliciranosti; saj ima Trst drugačno politično in gospodarsko preteklost kakor povsem Italijanska mesta v notranosti. Tržasko vprašanje zbira posebno in temeljito proučevanje, da to pa je treba časa, ki si ga sponzorji vselje ne more privoščiti. Zanimljivo pa je, da v naglici pošljejo v Trst kakor pač zahteva o njegovih bralcev ali pa politična identiteta lista ozroma časopisa.

Tako nekako je napravil tudi Tele-Malaspina, da je lahko svojemu bratcu v rimskem »Espresso« dal čim bolj privlačen naslov: »Mi izgubljamo Trst, a Tito ga kupuje!«

Mi pa ključno z generalnim komisarom Palamarom: »Questa maledetta politica!« (Ta prokleta politika). Malaspina namreč piše, da dr. Palamara dobro pozna tržasko gospodarsko zadevo in da priključuje svoje odvratnosti do politike, to se pravi do ljudi, ki hočejo tako zadevo politično pobavati.

Da, prokleta politika! Prav Malaspina izjave potrjuje, da je povsem presenečeno po mili volji mešati gospodarska vprašanja s političnimi, še huje, prikazovati objektivne gospodarske razmere s pobožnimi političnimi željami in cilji. Samo kdor to dela, se lahko pohvali — kakor Teleio Malaspina — na trditve, da je Tito, odkar je Italija prišla v Trst menjal taktiko; da je postal politične zahteve in se vrge na gospodarsko prodiranje; da zdaj kupuje Trst; da je bila nedavno ustanovljena v Trstu slovenska banka z namenom, da bo spravljala v žep falirane italijanske industrijske obrate; da Slovenec kupuje nepremičnine; da nehotoma gospodarsko prodirajo in ustanovljajo na desetine novih trgovskih družb zgolj reprezentativne narave. In tudi zadnji ocvirk: da gradijo kulturni dom z 2000 sedeži. (V resnici jih je samo 650).

Nič čudnega, da je vse te neumnosti in izmišljotine takoj pobral tržaski nacionalistični tisk, ki se še danes ne more sprizginiti s tržasko resničnostjo in ne bo priznal Slovencem niti pravice, da si služijo kruh s trgovino, ko so jim vrata v javne službe kljub jasnim dohodnim italijanske ustave in londonskim sporazumom, zaprta. Gospod Malaspina je očitno nasledil italijanskih skrajšev, ki jih je v Trstu polno skoraj vseh strankah in ki v vsakem tržaskem Slovencu, ki se kaže znake življenja, vidijo eksponenta sosednje države. Gospod Malaspina in vsi tisti, ki izkazujejo in pišejo podobne napade na italijanske državljanje, bi si morali končno pogumno zastaviti vprašanje: Ali pri navajanju Slovenem, ki jih je tu našla Italija leta 1918, pravico do življenja, jim jim te pravice ne priznavamo. V odgovoru gre samo za to osnovno vprašanje: Upamo, da rimski »Espresso«, ki pripada menda radikalom (liberalnim identiteta), ne bo zanikal Slovencem te pravice, čeprav objavja članke, ki so vse prej kot liberalni.

Morda pa gre tudi v tem primeru za navadno taktiko določenih krogov v Trstu. Kadar namreč ti želijo doseči od italijanske vlade kakšno koncesijo, takrat pričnejo kričati o nevarnosti slovenskega gospodarskega in političnega prodiranja.

Edino, če hočete Slovencem onemogočiti, da si s postenim delom služijo kruh na tem ozemlju, ali pa, če ste se odločili za takšna sredstva, da bi od Italije laže nekaj izvojevali, se lahko vzpnete do trditve, da voditelji slovenske banke — še preden je bila ustanovljena! — lovijo po mestu ljudje, da bi jim vilihih kreditne proti smešno nizkim obrestim. Edino v tem primeru lahko potrjuje, kakor to dela g. Malaspina, podvzeta novorojene banke namen, da bi pokupovala falirane italijanske industrijske obrate, ki jih pametni italijanski industriji kaj pri prestojnosti njihov usodi, kakor da bi jih reševali v njihovi nalozbah.

Malaspinovi članki smo omenili ne samo zato, da bi se z njim spustali v resno polemiko, temveč bolj zato, da bi našo javnost obvestili, kako se umetno ustvarja med italijanskim ljudstvom razpoloženje proti Slovencem ter o njem njihovo delo. Jasno je, da se s tem še bolj komplicira tržasko vprašanje in onemogoča plodno gospodarsko sodelovanje ter mirno sožitje v obeh narodih. Brez katerega ni za Trst rešitve iz gospodarske krize.

Mislimo, da nima smisla izpodbijati italijanske trditve o podobni morda iz Italije, da bi jim ne nasledila oblastva. Čeprav smo namreč, da so odgovoroblastniki vsakogar bolje informirani o dejanskem gospodarskem udejstevanju tržaskih Slovencev in da zato ne morejo nanje vplivati alarmi neodgovornih priložnostnih bonbarjev, ki hlačejo po senzacionalnih menec se za resničnostne državne koristi.

Pomemben sporazum med ZSSR in Z. Nemčijo

V petek, 25. aprila, so v Bonnu podpisali sovjetsko-nemški trgovinski sporazum, diplomatski in konzularni sporazum in sporazum o repatriaciji nemških državljanov, ki živijo v Sovjetski zvezi. O teh sporazumih so se pogajali v Moskvi več teden mesecev, samemu podpisu pa so dali vidnega poudarka s tem, da sta se ga z zahodnonemške strani udeležila tudi sam zunanji minister Von Brentano, s sovjetske strani pa tudi ministrski podpredsednik Mikojan. Oba sta ob podpisu izjavila, da ju gleda bodočih odnosov med obema državama preveha optimizem, in izrazila upanje, da je podpis teh sporazumov ugod v mirno sodelovanje med njima.

V tekstu pogajanj je Zah. Nemčija poglavalno večjo važnost na rešitev vprašanja vrnitve nemških državljanov, ki jih živi v Sovjetski zvezi baje kakih 80.000. Dosežen je bil sporazum, da bo Sovjetska zveza dovolila izselitev samo tistim osebam, ki so imele nemško državljanstvo že na dan, ko so v juniju 1941 izbruhnile vojne sovražnosti, ne pa tudi tistim, ki so jim nemške oblasti podelile državljanstvo med vojno; in takih oseb, ki jih imajo v ZSSR za lastne državljane, je, zlasti iz baltskih dežel, precej. Posamezne primere izselitve bodo Sovjeti obravnavali individualno; ob ugodni rešitvi pa bodo dovolili izselitev tudi družinski članom.

Na sovjetski strani so dajali večjega poudarka konzularnem, predvsem pa gospodarskem sporazumu. Dočim niso uspeli s svojimi zahtevami po ustanovitvi več konzularnih zastopstev v Zahodni Nemčiji in so se za sedaj zadovoljili z ustanovitvijo trgovinske delegacije, so dosleži zadovoljivi uspeh na trgovinskem področju; sporazum bo severa koristen obema partnerjema.

Trgovinski sporazum ne bo veljal samo eno leto, kakor je med državami navada, temveč tri leta. Predvideno je postopno naraščanje blagovne izmenjave, dočim je njena vrednost dosegla v letu 1957 okrog 500 milijonov mark ali 75 milijard lir, naj bi se do konca leta 1960 povečala na 1.260 milijonov mark.

Na zahodu se vprašujejo, če se bodo dala ta predvidevanja izvesti tudi v praksi. Vsekakor bo sovjetsko povpraševanje težilo predvsem za nabavo proizvodnih sredstev, industrijskih naprav in precizijskih instrumentov in bo sovpadalo s časom, ko se zdi, da je začela postajati nemška gospodarska ekspanzija počasnejša. Seveda se ne da govoriti o reorientaciji nemške zunanje trgovine, saj bo vrednost izmenjave predstavljala šele dva do tri odstotke celokupne nemške zunanje trgovine. Pred vojno je bila Sovjetska zveza udeležena v nemški blagovni izmenjavi maksimalno z 10%.

ZSSR bo nabavljala v Nemčiji tudi rudniške in jeklarneke naprave, naprave za izdelovanje plastičnih mas in umetnih vlaken, naprave za ribiške tovarne in blago za široko potrošnjo. Zahodna Nemčija pa bo dobavljala med drugim celulozo, nafto, premog, azbest, mangan, kromovo rudo, pšenico in razne stroje.

Čisto političnih vprašanj podpisani sporazumi ne rešujejo in se vanje sploh ne spuščajo; tako ne v vprašanje nemškega združenja in ne v vprašanje zahodnonemške obožovitve. Ta sporazum je tudi zanimiv, ker med obema državama še ni bila sklenjena mirovna pogodba.

Med drugim bo Sovjetska zveza izvozila leta 1958 150.000 ton žita, 300.000 kub. metrov rezanega lesa, 575.000 kub. metrov hlodovine, 2500 kub. metrov vezanih plošč, 5000 ton celuloze in 400 tisoč ton premoga.

NAZADOVANJE NEMŠKE ZUNANJE TRGOVINE

Podatki o zunanji trgovini Zah. Nemčije za mesec marec kažejo, da se nemška zunanja trgovina letos suka na nižji ravni. Uvoz je v marcu dosegel 2 milijardi 597 milijonov mark (617 milijonov 86.000 dolarjev), izvoz pa 3 milijarde 56 milijonov mark (727.328.000 dolarjev). Podatki za lanski marec: uvoz 2 milijardi 696 milijonov mark (641.648.000 dol.) in izvoz 3.232.000 mark (769.216.000 dolarjev).

Promet v tržaskem zaledju se izpopolnjuje

Konec marca so v Stuttgartu ob reki Neckar odprli novo pristanišče. Ta dogodek ni bil velikega gospodarskega pomena samo za Nemčijo, temveč tudi za obojne države, ki so povezane z nemskim kanalskim sistemom po svojih vodah. Če si bližje ogledamo naš zemljevid, bomo kmalu spoznali, da mora vsako izboljšanje prometnih naprav na tem področju zanimati tudi tržasko gospodarstvenike; novo pristanišče leži ob reki, ki je plovna tudi za večje ladje, ki je dobrih sto let in na kateri so se pojavile prve ladje že pred 1800 leti. Velikega pomena je, da bo po Neckarju povezan nemški plovni sistem z zgoraj omenjenimi reki, ki bo dograjen čezvzhodni prekop, z Rono, ki se izliva v Sredozemsko morje. Če pomislimo še na prekop med Donavo in Renom po reki Meni (Main), ki je že več let v gradnji, bomo uvideli, da se plovna rečna mreža v tržaskem zaledju čedalje bolj izpopolnjuje v smeri proti Severnemu in Crnemu morju ter se konkretno jači na škodo našega pristanišča.

Novo pristanišče v Stuttgartu, ki je opremljeno z najmodernejšimi pristaniškimi napravami, so odprli z velikim mednarodnim »spravdom«, katerega se je udeležilo 40 tovornih ladij iz Nemčije, Belgije, Nizozemske, Francije in Švice. Po Neckarju lahko danes plovejo ladje z nosilnostjo 1.350 ton.

VELIKI PROMET NA NEMŠKIH REKAH

V prometu po nemških notranjih vodah je zaposlenih 60.000 ljudi, od tega okoli polovica na ladjah. Ladjevje na nemških rekah in prekopih razpolaga danes z nosilnostjo 4,3 milijona ton, to je približno toliko kakor pred vojno. Ladjevje se čedalje bolj izpopolnjuje in je danes motorizirano že v razmerju 40 odstotkov. Lahko bi zaposlili okoli 1000 ljudi, ki jih pa trenutno ni na razpolago, tako da brodarjem priskočijo vsi na pomoč člani njihovih družin. V zadnjih petih letih so v nemških lad-

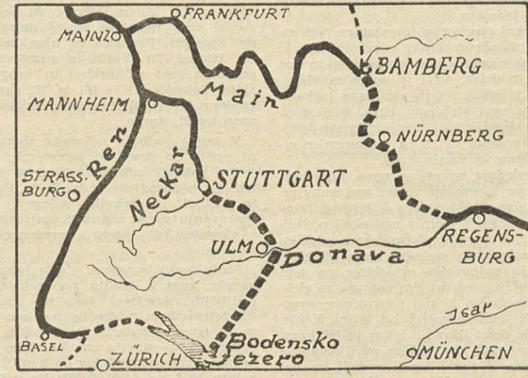
jednilih zgradili za milijon ton nosilnosti novih ladij in ob začetku novega leta je bilo v gradnji nadaljnjih 4.000 t.

Živahen promet na Donavi

Tudi na zgornjem predelu je po Donavi promet v zadnjih letih tako narasel, da postavlja nemški tisk zahtevo, naj se pristanišče v Regensburgu poveča. Današnje pristanišče je pretesno in zmaguje promet le z velikimi težavami. Ob pomolih so včasih vsidrane vrstice kar po tri ladje. Po načrtu bodo blizu vasi Iri uredili nov del pristanišča, ki bo dolgo 400 metrov. Predsednik bavarske vlade dr. Seidel je v delnem zboru razložil načrt za zgraditev novega pristanišča: z delom bodo pričeli že letos. Pristanišče bo stalo 23 milijonov nemških mark (3.650 milijard lir). Predsednik je govoril tudi o pospešitvi dela za zgraditev prekopa Reu — Meena (Main) — Donava.

Zbližanje med državami ob Donavi je že tako napredovalo, da je danes v glavnem prost promet po Donavi od Regensburga do Crnega morja za ladje vseh držav. Med vojno je bilo pristanišče v Regensburgu hudo bombardirano in po vojni so vladale med državami ob Donavi dolgo let hude razprtje, dokler se končno po petih letih niso v Regensburg pojavile prve avstrijske in jugoslovanske ladje; v zadnjih letih so se tem pridružile madžarske, romunske in končno tudi sovjetske. Vprašanje plovske po Donavi bo kmalu rešeno med temi državami.

Ze pred vojno je promet v Regensburgu v posameznih letih dosegel 1,5 milijona ton. K naraščanju prometa so prispevale zlasti znane železarne Linzu-VOEST (Verenichte Osterreichische Stahlwerke), ki uvažajo velike količine premoga, izvažajo pa železarske in jeklarne izdelke.

Ameriško mrtvilo bo prizadelo tudi Evropo

TUDI EVROPSKA AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA BO PRIZADETA

Kako utegne ameriško gospodarsko mrtvilo neugodno vplivati na evropsko gospodarstvo, nam posebno jasno pokaže primer izvoza avtomobilov iz evropskih držav v Ameriko. V zadnjih letih se je ta izvoz iz Evrope v Združene države pričel lepo razvijati, ker so Američani radi kupovali evropske avtomobile manjšega tipa. Te konkurence so se zbal celo ameriški industriji, ki so začeli sami graditi manjše avtomobile. Ako bi se gospodarska kriza v Ameriki poostrela, bi izvoz iz Evrope v Ameriko pravi gotovo močno trpel.

Po podatkih za februar so v Ameriko med tujimi avtomobili prodali največ vozil nemške tovarne Volkswagen, in sicer 5.792. Vozil francoske tovarne Renault so prodali 2.215, vozil angleške Forda 1.513, angleške tovarne Hillman 932, francoske SIMCA 907, italijanske tovarne FIAT 278, nemške OPEL 726, Metropolitan-Austin (angleška) 673, angleške Vauxhall 645, švedske Volvo 622.

Beograjski velesejem posvečen obrti

Nekaj dni po zaključku pomladanskega zagrebškega velesejma so 26. aprila odprli v Beogradu prvi mednarodni sejem obrti, ki bo trajal do 5. maja.

Po končani drugi vojni se je obrtništvo v Jugoslaviji v primerjavi z industrijsko in drugo gospodarsko dejavnostjo razvijalo razmeroma počasi, po posameznih pokrajinah pa tudi neenotno. Potrebe po obrtniških proizvodih in uslugah so zadnja leta stalno naraščale; v gradbeni in njej sorodnih strokah so bile predvsem posledica povračene stanovanjske izgradnje, v splošnem pa moremo povečanje potreb pripisati višji življenjski ravni prebivalstva. Ni pa šla v korak z naraščajočimi potrebami tudi zmogljivost obrtništva. Tako je prišlo do nesorazmernosti visokih cen obrtniških uslug, po drugi strani pa do upadanja njihove kakovosti. Krivda za to gre na rovaš z ostalosti ali iztrošenosti obrtniškega orodja in naprav. Tako računamo, da znaša povprečje iztrošenosti za celo državo 66%; v Sloveniji in Hrvaški je ta odstotek nižji, zato pa drugje višji.

Beograjski velesejem posvečen obrti

Spriču tega stoji danes jugoslovansko obrtništvo pred dvema glavnima nalozama: odpraviti sedanje pomankljivosti glede zmogljivosti in tehnične opreme ter ustvariti potrebne materialne pogoje za čim hitrejši in čim širše usposabljanje obrtnih kadrov. Za reševanje prvega problema predvideva perspektivni načrt za obdobje 1957-1961 investicijska sredstva v višini povprečnih letnih 4,3 milijard dinarjev.

Med najvažnejše ukrepe, ki naj zagotovijo oskrbo obrtništva s sodobno tehnično opremo, sodi vsekakor prvi mednarodni sejem obrti, ki ga je organizirala Zveza obrtniških zbornic FLRJ v Beogradu. Udeležila obrtništva na dosedanjih jugoslovanskih sejmih je bila izključno komercialna in namenjena razpavi lastnih proizvodov; kajti obrt ni imela možnosti, da bi iz deviznih sredstev nabavila na njih razstavljene stroje in orodje za lastne potrebe. Nasprotno pa na sedanjem beograjskem sejmju obrtništvo omogočeno, da razstavljenega blaga te vrste bodisi od domačih ali tujih razstavljajev tudi kupi. Prednost tega sejma

300 MILIJONOV DEVIZ ZA ODKUP STROJEV

Zvezni izvršni svet je dal na razpolago 300 milijonov deviznih dinarjev za odkup razstavljenih strojev in orodja iz zahodnih dežel; razen tega se bodo mogli odkupiti po dinarski vrednosti tudi vsi razstavljeni predmeti iz vzhodnih držav. Tudi postopek za nabavo deviznih sredstev v te namene je bil olajšan.

Končno si bodo mogli na sejmju jugoslovanski in tuj obrtni proizvodniki v mnogo večji meri izmenjati svoja izkustva. Domača trgovinska mreža in potrošniki pa bodo imeli privrkat po vsotni priložnosti videti, kaj vse zmore jugoslovansko obrtništvo, katerega proizvodi so, zlasti iz panoge metalne obrti, zelo cenjeni tudi v tujini.

Ravnateljica beograjskega sejma inž. Divac je v svoji izjavi uredniku Privrednog Pregleda naglasila, da je naloga mednarodnega sejma obrti pripomoči jugoslovanski obrti, da se strokovno čim bolj dvigne.

Obrtništvo razstavo dopolnjuje izdelki domače in tuje industrije. Med industrijskimi razstavljajci so podjetja iz Italije, Zah. Nemčije, Švice, Francije, Češkoslovske, Avstrije, Madžarske in Španije. Indonezijo in Kitajsko zastopajo zanimivi izdelki umetniške obrti. Razstavljeni okoli 100 tujih industrijskih podjetij, številno domačih pa doseže 120.

Avstrijski obrtniki imajo tudi posebno razstavo pod naslovom »Spodnja avstrijska obrt v stoletjih«. V okviru mednarodnega sejma obrti je bil organiziran »mednarodni festival mode«, katerega se udeležuje več tujih modnih podjetij.

JUGOSLOVANSKI PAVILJON

Kazno je, da se bo Jugoslavija predstavila na razstavi povsem častno. Elementi svetloba, sonce in zrak so osnove tuda njenega paviljona, ki je obložen z marmorom, okrašen z vodo, zelenjem in znotraj okusno urejen; žel je že mnogo pohvale. Zgrajen je v smislu iskanja prostornih doživetij in čimvečje vidljivosti, kakor je izjavil njegov projektant arhitekt Rihter iz Zagreba. V pritličju je razstavljeno gospodarstvo, v prvem nadstropju državna in družbena ureditev, v drugem likovna umetnost, v tretjem pa prirodne in turistične lepote. Na nacionalnem dnevu bodo nastopili beograjski operni orkester, beograjska filharmonija in združeni zagrebški pevski zbori.

SVETOVNA RAZSTAVA V BRUSLJU

NAJ POKAŽE NAPREDEK ČLOVEŠTVA

V navzočnosti najvišjih belgijskih oblastí so 17. aprila odprli v Bruslju mednarodno razstavo, ki si jo bo do srede oktobra, ko jo bodo spet zaprli, ogledalo več milijonov ljudi z vsega sveta. Razstave te vrste niso nikoli velesejmje, imajo pa tudi svojo tradicijo: prva mednarodna razstava je bila leta 1851 v Londonu, zadnja pred sedanjo leta 1939 v New Yorku, dve leti prej pa v Parizu. Da ni izbruhnila vojna, bi jo bila Italija organizirala leta 1911 v Rimu.

Gotovo je, da pripomorejo tudi te vrste mednarodnih prireditelj v gospodarski povezavi narodov, ni pa to njihov uradni cilj; njihov glavni namen je marveč, da prikažejo napredek človeštva in pridobitve njegovega uma. Geslo »človek in njegov napredek« je tudi geslo bruseljske razstave in njeni organizatorji so povabili dežele sveta, naj doprinese vsaka po svoje, na lasten poseben način ki najuspešnejšemu prikazu današnjih potreb in prizadevanj človeškega rodu. Tako so udeležence poziv po večini tudi razumeli in ta prireditelj obeta postati velika mednarodna in narodna manifestacija znanosti in umetnosti; velikopotezen prikaz današnjega mesta, domačije, tovarniškega načrtovanja ter najnaprednejših idej v arhitekturi in gradbeni dejavnosti; razstava razkošnosti, prikaz najnovejših pridobitev človeškega uma v suhozemskem, pomorskem in zračnem prometu, današnje uporabe stekla, keramike in plastike in še marsičesa drugega. Proizvodi so v posameznih paviljonih razstavljeni kot proizvodi določenega podjetja. Med razstavno bodo nastopili veliki svetovni igralci, pisalci in glasbeniki, prirejane bodo umetniške razstave.

PAVILJONI STANEJO MILIJARDE

Razstave se udeležujejo poleg Orga-

nizacije združenih narodov in drugih mednarodnih organizacij 45 držav, med njimi ZDA, Sovjetska zveza, Francija, Vel. Britanija, Češkoslovska, Italija in Jugoslavija. Nekateri med njimi so vložili vanje velike zneske: največ baje Sovjetska zveza (19 milijard), ZDA (10 milijard), Francija (4 milijarde), CSR (3 milijarde) in Vatikan (2 milijardi lir).

Prireditelji so sprva nameravali proslaviti spomin na razstave z zgradbo 400 metrov visokega stolpa, pa so zamislili opustiti zaradi previsokih stroškov. Namesto stolpa so postavili Atomium, zgradbo, ki predstavlja atom v 350-milijardkratni povečavi in ki zbuja veliko pozornost med obiskovalci.

Izredno mikaven je sovjetski paviljon, ki daje vtis ogromne kocke in je ves iz stekla; o njem pravijo, da je posebno čudovit ob sončni luči. Drugi dajejo prednost francoskemu, ki je zgrajen predvsem iz jekla, meri čelno v dolžino 120 metrov in sioni praktično na enem samem močnem stebri. Tretji obdružuje ameriškega, ki je oble oblike in po eni strani zgrajen iz stekla v obliki čebelnega panja in je zato povsem prozoren; to daje stavbi videz ogromnega kristala. Med mnogimi drugimi vzbujajo veliko pozornost tudi vatikanski paviljon v obliki mesta, ki je obdano z visokim obzidjem, s cerkvijo po modernih arhitektonskih zamislih, ki je v njej prostora za 2500 ljudi.

KAJ VIDIŠ NA RAZSTAVI?

In kaj se ta razstavlja? Tako rekoč vse; predvsem pa je prikazano današnje stanje znanosti in ni čudo, če je jedrski energiji odmerjeno na razstavi mnogo prostora. Tako je Sovjetska zveza postavila na častno mesto svoj sputnik in ledolomilec na

atomski pogon, Anglija svoje radarske in druge naprave za proizvodnjo jedrske energije ter nadzvočne aparate, Češkoslovska ogromen betatron, dočim je Francija prikazala uspehe svojih raziskav na področju miroljubne uporabe atomske sile. Anglija je uredila svoj paviljon z izbranim okusom in angleško natančnostjo, tako da se ti pred očmi odvijeta štrna zamotanega angleškega značaja tja od lava na lisiče do mogočnih naprav v Harwellu. Združene ameriške države pa so šle na razstavo z namenom, da prikazajo dvojni vpliv znanstvenega in tehnološkega napredka v novejši dobi: izboljšanje proizvodnje po eni in porast življenjske ravni po drugi stranki.

KAJ PA ITALIJA?

Ne moremo razumeti, zakaj se Italija ne udeležuje bruseljske razstave tako, kakor bi mogla in kakor bi upravičeno pričakovali, da se bo. Ostronska revija »Tempo« je te dni tedno grajala italijanske prireditelje, češ da se predstavljata Italija na tej razstavi z neznamitnim paviljonom v obliki sicilijanske domačije, v paviljonu pa da razen modela ladje »Cristoforo Colombo« in nekaj plastik o luskih ureditvah ne bo videl drugega, kakor nekaj folklornih posebnosti.

Dokler bo trajala svetovna razstava, bodo v Bruslju in Antvernu dramski in glasbeni festivali, večina držav udeleženk pa bo imela tudi svoje posebne dneve za umetniške prireditve. Tako bo v maju nastopil mimo drugih tudi milanski »Piccolo Teatro« (Goldonijevim Harlekinom, dunajski Burgtheater pa s Schillerjevimi Don Carlosom. Svoj nacionalni dan bo imela Italija 19. in 20. junija, Jugoslavija pa 27. in 28. julija. Prireditelj bo tudi več filmskih festivalov.

KAR POL MILIJONA LJUDI NA DAN?

Ogromno truda so vložili belgijski prireditelji seveda tudi v vse tisto, kar je potrebno, da se bo razvijal velikanski promet kar moč brezhibno. Saj so računali, da bo prišlo na razstavo 125.000 do 500.000 ljudi na dan, in so za obiskovalce pripravili 1700 tramvajev in trolejbusov, ki bodo v predledkih po 28 sekund prevažali ljudi na razstavišče in v njega. Pa še stanovanja, zdravstvena pomoč in vse drugo! In navezavajo tudi obsežno zabavišče na samem razstavnem prostoru, za katero so morali tudi poskrbeti!

Slabo vreme je prve dni motilo obisk. Vsekakor želimo, da bi imela razstava kar največji uspeh in so v svojo doprinesla k medsebojnemu spoznavanju narodov in težnjam po obratni miru.

Kako velik obseg ima sejmšče v Bruslju, nam povedo naslednje številke. Na njem je okoli 200 paviljonov in dvoran. Poti od paviljona do paviljona merijo okoli 100 km. Razstavo nadzira okoli 1100 stražnikov. Računajo, da bo obiskalo razstavo okoli 35 milijonov ljudi. Da bi jih lahko primerno prehranili, so zanje nabavili 20 milijonov ton mesa in 30 milijonov kg masla.

ZNIZANJE OBRETNOSTNE MERE V KANADI

Kanadska narodna banka je znižala obrestno mero od 1,83 na 1,62%. Sedanja obrestna mera je samo za 0,12 odst. višja kakor najnižja obrestna mera 1,50 v februarju 1944.

40 MILIJARD LIR ZA ELEKTRIFIKACIJO

Italijanske železnice mreže je odobrili te dni minister za prevoze Anglije. Gre za izvedbo petletnega načrta o modernizaciji in ojačanju mreže državnih železnic. Predvidena elektrifikacija obsega osem prog in skupni dolžini 575 km, od katerih ima 325 km dvojni, 250 km pa en sam tir. Med programi, za katere je predvidena elektrifikacija, je tudi progta Mestre - Treviso - Videm.

TEHNIČNA POMOČ JUGOSLAVIJI

Po izjavi predstavnika direkcije za tehnično pomoč pri Organizaciji združenih narodov je Jugoslavija v letu 1957 prejela tehnično pomoč za 805.000 dolarjev. Program tehnične pomoči za leto 1958 predvideva novo pomoč Jugoslaviji v višini 700.000 dolarjev. Glavni del te pomoči bo namenjen kmetijstvu (30%), a tudi deleža namenjena zdravstvenim ustanovam in prosveti sta letos znatno večja.

S carinami v muzej?

V Parizu so te dni proslavili desetletnico obstanka Organizacije za gospodarsko sodelovanje v Evropi - OEEC. Angleži si prizadevajo, da bi pod okriljem te organizacije organizirali v Evropi Svobodno trgovinsko področje. K novemu carinskemu sistemu naj bi pristopilo 17 članic te organizacije. Angleški finančni minister Heathcoat Amory, ki predseduje sestankom OEEC, je izjavil, da bodo carinske tarife med takšnimi avropskimi državami leta 1973 poslali v muzej. Angleški finančni minister je mnenja, da ne bo v notranjem gospodarstvu posameznih držav takšnega napredka, kakor so ga dosegle v zadnjih letih. Francoski zunanji minister Pineau je govoril o odnosih med Evropskim trgovinskim svobodnim področjem in Enotnim tržiščem. Zanimal je trditve, da so države Evropskega enotnega tržišča nasprotne ustanovitvi Evropskega enotnega trgovinskega področja. Opolnasel ameriške vlade Ch. Herter je v imenu svoje vlade podprl zamisel Svobodnega trgovinskega področja.

PROIZVODNI NAČRT ANGLEŠKE SPORAZUME. Velika angleška tovarna Vauxhall, katere kapital je v rokah ameriške industrijske skupine General Motors, je izdelala v letu 1954 130.000 avtomobilskih vozil; v razdobju od leta 1955 do 1957 so tovarno tako povečali, da sedaj lahko proizvajajo na leto 340.000 vozil. Lani je proizvodnja narasla za 13 odstotkov.

POVEČAN IZVOZ JUGOSLOVANSKEGA BLAGA V FEBRUARIJU. V letošnjem februarju je jugoslovanski izvoz dosegel vrednost 9,4 milijarde din., ali 1 milijardo več kakor v letošnjem januarju. Februarja 1957 je jugoslovanski izvoz znašal 8,6 milijarde din., februarja 1956 pa komaj 6 milijard din.

TA STEVILKA »GOSPODARSTVA« BO RAZDELJENA MED RAZSTAVLJALCE NA BEOGRAJSKEM SEJMU OBRTI.

Mnenje drugih

Zaton civilizacije

Augusto Ferrero, znani znanjopolični uvodnik milanskega lista »Corriere della Sera« je v ilustriranem tedniku »L'Epoca« pod psevdonimom Riccardo napisal članek »Zaton civilizacije«, iz katerega navajamo glavne misli.

Ko se neka civilizacija bliža zatonu ali umre, se sodobniki prav redko točno zaveje resničnih vzrokov, iz katerih zahaja ali umre. Danes mnogo razpravljajo o možnosti, da bi našo civilizacijo uničila razstrelitev vodikove bombe ali medcelinskih raket. V resnici je malo verjetnosti, da bi se to zgodilo. Civilizacije propadajo iz vzrokov, ki niso tako jasni in ki jih sodobniki imajo za manjša zla vsaj dotlej, ko je še prepoznano.

Rimski svet se je pričel razkrajati predvsem zaradi kombiniranja večke prevelikih davkov in inflacije. Šele potem, ko sta ta dva razkrajevalna činitelja uničila gospodarsko zdravje in državljansko moralno rimske družbe, je rimsko cesarstvo zaradi svoje gnilobe postalo zrelo, za zavojevanje s strani edirajočih barbarov. Ne cesar Mark Avrelij ne vava bila krščanstva pod Konstantinom ni mogla rešiti političnega organizma, ki je bil smrtno bolan. Oba imperatorja sta bila velika državnika v zahodnem svetu. Zgodovina propadanja rimskega cesarstva pozna mnogo cesarjev, ki so se zaman borili proti temu, čemur pravimo usoda. V resnici ni bita to usoda, pač pa so bile razkrojne sile v samih ljudeh.

Mnogo znakov je, da je evropsko-ameriška civilizacija pred podobnimi vprašanji, s kakršnimi je imela opravka grško-rimska civilizacija. Do danes se nismo pokazali bolj sposobne in pogumne, da bi pravčasno uporabili zdravila, kakor naši predniki. Ljudje se od zgodovine ničesar ne naučijo. Delamo iste napake in morda se jih še bolj zavedamo: cene, ki se dvigujejo, denar, ki izgublja veljavnost; prihranki, ki izginejo; neravnovesje med proizvodnjo in proizvodnjo; naraščajoča birokracija in splošni boj za socialno varnost, za katero pogosto postavljamo na kocko vse gospodarstvo. Je še nekaj velikih izjem, kakor Združene ameriške države in Zahodna Nemčija, toda znaki bolezni so splošni. Davki na Angleskem in v Združenih ameriških državah so zadolbi znajčaj prave razlastitve. Skoraj ni države na svetu, v kateri bi se življenjski stroški ne zvišali v zadnjih letih. Celotni svet se od leta 1953 povzpil za 5%, a v Zahodni Nemčiji za 6%, na Japonskem za 9%, na Angleskem za 10%, a v Izraelu celo za 50%.

Tragično, a hkrati komično je, da mnogi imenujejo to napredek in da se nikdo nima za odgovornega za ta razvoj. V resnici pomeni inflacija v mirnem času izumikanje odgovornosti. Vlada opozarja javnost pred pretiranimi izdatki. Javnost očita vladi, da vzdržuje napihnjeno birokracijo in da zapravlja denar davčnih zavezanec. Finančni minister obtožuje banke, da s preveliko lahkoto posojajo denar; banke obtožujejo ministra vstred naraščajočih finančnih potreb, zaradi katerih nast

NOVI ITALIJANSKI POSLANIK V PARIZU Alberto Rossi Longhi je te dni izročil poverljivo pismo predsedniku republike Cotyju. Pri tem so bile izmenjane laskave besede o italijansko-francoskih odnosih. Longhi je bil poprej predstavnik pri Atlantski zvezi.

JUGOSLAVIJA HOCE OSTATI NEODVISNA
Morda še ni noben kongres Zveze komunistov Jugoslavije zbudil v tujini takšno pozornost kakor ljubljanski, ki je po vrsti sedmi.

Pričakovano, kakšno gledišče bodo govorniki zavzeli glede položaja zveze nasproti drugim komunističnim strankam, se je povečevalo v trenutku, ko je Sovjetska komunistična stranka naznanila, da ne bo odposlala na kongres svojih odposlancev, ker se ne strinja z njenim programom. Njenemu zgledu so sledile stranke iz držav socialističnih zaveznic. Imenadence v Ljubljani je bilo toliko večje, ker so vse te stranke poprej že napovedale udeležbo.

Namesto delegatov komunističnih strank so prispele na kongres poslanički iz dotičnih držav kot opazovalci. Vsi govorniki, ki so nastopili kot referenti in povzeli besedo za maršalom Titom so naglasili prav tako jasno kakor sam Tito, da hoče Jugoslavija obraniti tudi na notranjem političnem področju, popolno neodvisnost in da zaradi tega ne bo trpela nikakršnega umešavanja od zunaj. Ko je to misel dokaj ostro formuliral podpredsednik Ranković so poslanci Sovjetske zveze in sovjetskih podložniških držav zapustili dvorano, vendar so se kasneje udeleževali nadaljnjih razprav. Podpredsednik Karelj je zlasti poudaril, da mora sodelovanje z drugimi komunističnimi oziroma socialističnimi državami sloniti na popolni enakopravnosti in prosti volji.

Na kongresu se je pokazala popolna strnjena med udeleženci. Kongresa se je udeležilo okoli 1800 delegatov.

Dan prvega maja bodo tudi letos praznovali v Jugoslaviji kot državni praznik. Dne 30. aprila bodo v Beogradu oddali 15 častnih saliv iz 24 topov, v glavnih mestih ljudskih republik pa 10 častnih saliv iz 12 topov.

VELIKE POPLAVE NA POLJSKEM. Zaradi velikih nalivov so velike poljske reke kakor Vistla, Narev in Buk prestopile bregove in poplavlje okoli 200 vasi. Škoda znaša okoli 74 milijard. Zahodnonemški Rdeči križ je poljskemu Rdečemu križu izrazil svojo pripravljenost, da prisloži na pomoč.

BOMBNI NAPADI NAD NEMCIJO v zadnji svetovni vojni so imeli naslednje posledice: 410.000 ubitih med civilnim prebivalstvom, 650.000 stanovaniških hiš z nad 4 milijoni stanovanj popolnoma porušeni, 13,5 milijona ljudi brez strehe in škoda, ki dosega 20% celotnega nemškega narodnega premoženja iz leta 1939. Kakšne bi bile te številke šele v vojni, v kateri bi uporabili atomske bombe?

SPOR MED CERKVIJO IN DRŽAVO V VZHODNI NEMCIJI. Odnosi med vzhodnonemško vlado in protestantsko cerkvijo so se v zadnjem času precej poslabšali. V Vzhodni Nemčiji je te dni izšla brošura, ki jo je napisal pravni teoretik delavske stranke Ulrich Krueger in ki navaja eno izmed spornih vprašanj. Vsemenska sinoda evangelske cerkve je marca 1. 1957 sklenila z zahodnonemško vlado dogovor o dušnem pastirstvu protestantskih duhovnikov v zahodnonemški vojski. Zahodnonemška vojska je povezana z atlantsko zvezo (NATO). Krueger je menja, da se ta sporazum ne sklada s sporazumom med evangelsko cerkvijo in vzhodnonemško vlado, ki ureja položaj protestantske cerkve v Vzhodni Nemčiji. V vzhodni Nemčiji je bila izvedena ločitev cerkve od države. Krueger poziva evangelske cerkvene občine v Vzhodni Nemčiji, naj zahtevajo revizijo sporazuma med evangelsko cerkvijo in zahodnonemško vlado o dušnem pastirstvu v vojski. Ako bi ne prišlo do revizije, potem se po Kruegerjevemu mnenju zruši podlaga za sodelovanje med cerkvijo in vzhodnonemško vlado. Te dni se sestane v zahodnem Berlinu sinoda vsenemske evangelske cerkve.

NOCERJO ATOMSKE SMRTI. Nemški parlament je izglasoval sklep, naj se Zahodna Nemčija opremi z atomskim orožjem, ako bi to zahtevala Atlantska zveza (NATO). Osrednja zveza nemških sindikatov (Deutsche Gewerkschaftsbund) je napovedala javne demonstracije proti nabavi atomskega orožja pod geslom »Boj atomski smrti« (Kampf dem Atomtod). V Hamburgu je po ulicah korakalo okoli 100.000 ljudi in nosilo table z napisom »Zahtevamo splošno stavko proti atomski smrti!« »Radi bi živeli prav tako dolgo kakor Konrad!« (kanceler Konrad Adenauer ima 82 let) »V žepih rajši več denarja kakor raketa!« Podobne demonstracije so bile tudi po drugih mestih.

V SPOMIN BUCHENWALDA. V Franciji so 27. aprila obhajali dan odpeljanih v prisilna taborišča. Med vojno, so hitlerjevci odpeljali iz Francije okoli 300.000 Francozov; od teh jih živi danes samo še okoli 30.000. Samo v taboriščih Buchenwald in Dora je bilo interniranih 85.000 Francozov; pri življenju jih je ostalo samo 10%. Na pokopališču v Pöchlarnu bodo postavili tem žrtvam spomenik z napisom »Buchenwald-Dora et leurs commandos«. V bližini tega pokopališča so že spomeniki žrtvam v taboriščih Neuengamme, Auschwitz, Ravensbrück in Mathausen.

Poseben odbor pobira med Francozi prispevke za ta spomenik.

KOLIKO BO STALA NEMSKA VOJSKA. Med razpravo o proračunu za obrambo v dvanajstih divizijah so v nemškem parlamentu ugotovili, da bo Nemčija morala potrošiti 52 milijard mark (7 bilijonov 696 milijard lir) v ta namen. Obrambožitev bo dovršena leta 1961. Vsako leto bodo potrošili približno 9 milijard mark. Na vsakega nemškega državljanca bo prišlo 180 mark stroškov na leto.

AMERISKA POMOČ INDIJI. Med Ameriko in Indijo se pripravljala nova pogodba, ki bi omogočila dobavo ameriških kmetijskih pridelkov proti plačilu v indijski valuti. Poleg tega je bil v glavnem že dosežen sporazum, da bodo ZDA podale Indiji pomoč v znesku 300 milijonov dolarjev.

Za tesnejše italijansko - jugoslovansko sodelovanje

Mednarodni pomen milanskega velesejma ne popušča

V prisotnosti republiškega predsednika Gronchija ter številnih predstavnikov italijanske vlade, političnega sveta in gospodarstva so 12. aprila znova odprli vrata milanskega vzročnega velesejma, ki je že šestintrideseti po vrsti in ki privablja čedalje večje število domačih in tujih razstavljalcev. Nekateri so se bali, da bo skoro istočasni začetek bruseljske razstave neugodno vplival na letošnji milanski prireditelj, a se je bojazen izkazala za povsem neutemeljeno; saj se je udeležujo uradno 32 vsega skupaj, uradno in po zasebni poti bodi pa 49 tujih držav, torej dve več kakor lansko leto.

POLJUDNO PRIKAZOVANJE TEHNIČNEGA NAPREDKA
Poleg tradicionalnih, ki so povsem trgovinskega značaja, zaznamuje letošnja prireditev vnovič tudi nekaj pobud, ki gredo mimo trgovinskega cilja, kakor n. pr. astronomika. Pri prirediteljih prodira namreč spoznanje, da naj se velesejme s poljudnim prikazom tehničnih in drugih znanstvenih dosegov po svoje zavzame za širše spoznavanje nekaterih novejših pridobitev človeškega uma, kolikor vzbujajo splošno zanimanje. Tako je tudi geofizično leto naznanilo na letošnji milanski prireditvi svoj prostor.

LETOSNJE NOVOSTI
Novi oddelki na letošnjem velesejmu so naslednji: salon radia in televizije ter elektronicke, razstava vrtnega pohištva in iger, razstava cvetličnih gred ter vrhov na stebrah, sejem krav-mlekaric in klavnega goveda, salon kvaliteten obuvne ter razstava izbranih obrtniških izdelkov.

Nekaj posebnega je razstava pod naslovom »Prvi koraki v vesoljstvo«, ki je nameščena v novem paviljonu in ima štiri oddelke. Prvi je posvečen človeku, plastičnemu in slušnemu prikazovanju tega problema, drugi bibliografsko-zalozniškemu, tretji filmsko-dokumentarnemu, četrti pa je namenjen sestankom in razgovorom.

Naslednja novost so nova, tako imenovana kmetijska vrata, nad katerimi se dviga visoka stavba iz kovinskih cevi, ki sega 70 metrov nad okolišč. Najvidnejša novost v kmetijskem oddelku je poslopje za vzgledne hleve. Ti hlevi kažejo najnovejšo pridobitve na tem področju, med drugim naprave za električne sunke, ki naj povzročajo opravljanje telesnih potreb pri živini. V hlevih je deset izbranih bikov in 160 krav. Teraso nad kmetijskim paviljonom je mogoče od zunaj doseči z vozili, na njej je prostora za 250 avtomobilov.

Zanimiv je podzemeljski, odlično zračen salon, kjer so razstave mehaničnih blagajn ter normiranih naprav za trgovine. Blizu tam je razstava tekočih plinov ter model vzorne šole s kovinskimi ogrodjem. Poleg šole je razstava vzgojnega založništva ter vzgojnih in znanstvenih igrac.

Jugoslovanski dan

Tudi letos so na milanskem sejmu priredili »Dan Jugoslavije«, da bi poudarili pomen italijansko-jugoslovanskih gospodarskih odnosov. Za to priložnost je prišel na sejem državni podtajnik dr. Vladimir Velebit, ki je po zadnji preobrazbi jugoslovanske vlade prešel iz zunanega ministrstva v komisije za zunanjo trgovino. Milanskih svečanosti so se udeležili tudi rimski veleposlanik dr. Darko Cernej, dalje predsednik Zveze zunanje trgovinske zbornice Italije v Milanu Srečko Rihar in člani jugoslovanskega konzulata v Milanu. V spremstvu predsednika milanskega velesejma grofa Gallaritia so si gostje ogledali jugoslovanski paviljon. Jugoslavija se letos ni omejala na razstavljanje svojih tipičnih proizvodov, ki prihajajo iz pošte za izvoz na italijanski trg, kakor so prehranjalni proizvodi, les, lesni izdelki ter izdelki domače obrti, temveč je razstavila tudi svoje najnovejši industrijske proizvode, kakor elektromotorje, kinoprojektore, proizvode barvaste metalurgije itd. V tej zvezi navajamo mnenje milanskega gospodarskega dnevnika »24 Orea« jugoslovanski razstavi.

ITALIJANSKO MNENJE O JUGOSLOVANSKI RAZSTAVI
Jugoslavija je letos na tem sejmu že deseti po vojni zastopana. Posebna publikacija lista »24 Orea« poudarja kot novost, da razstavlja Jugoslavija razen tradicionalnih prehranjevalnih tudi celovito vrsto industrijskih proizvodov. Razstava, piše publikacija, vzbuja sploh vtis, da se hoče sosednja država postaviti z nekaterimi proizvodi svoje nove industrije. Poleg proizvodov prehranjevalne, lesne in kemične industrije razstavlja letos proizvode, ki dokazujejo vzpon jugoslovanske tehnične industrije. Posebno omenja kot odlične kinoprojektore, električne motorje, precizijske instrumente, metalurške proizvode podjetij Impol in iz Sevojina; omenja tudi, da vzbujajo občudovanje orodni stroji »Prvomajske«. Pisec omenja kot posebnost, da se jugoslovanski tehniki za izdelovanje večine teh aparatov niso posluževali tujih patentov in licenc.

Razen teh so razstavljeni tudi izdelki iz kože, stekla in kristala, fluorescenčne luči, mehanični instrumenti, pohištvo, negreporen material, kablji in drugi proizvodi tovarne kablov iz Svetozareva, električne peči in drugo.

Velik del jugoslovanske razstave je posvečen turistični propagandi, ki po udarja, kakor piše omenjeni pisec, skoro nepoznane, toda številne naravne lepote dežele, pa tudi cenosten turističnega bivanja v Jugoslaviji.

ZA IZVOZ JUGOSLOVANSKE ELEKTRICNE ENERGIJE
Med sejmom je bil tudi sestane predstavnikov italijansko-jugoslovanske komisije za izvoz električne energije iz Jugoslavije v Italijo. Z jugoslovanske strani so se udeležili sestanka ing. Miloš Brelih, ravnatelj Elektroindustrijske skupnosti Jugoslavije, nadalje ing. Vekoslav Korošec in ing. Miloš Damjanec. Italijansko elektroindustrijo so predstavljali glavni ravnatelj podjetja »Edison-Volta« ing. Montagna, predsednik družbe ANIC P. Anfossi, ravnatelj beničske družbe Società Adriatica di Elettricità prof. R. Marin. Prisostvoval

je tudi predsednik Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice prof. R. Teani. Jugoslavija gradi velike hidrocentrale, za katere bi tudi sosednje države dale kredite. Z druge strani bi Jugoslavija vrnila ta denar z izvozom električne energije.

Italijansko-jugoslovanska zbornica

Na večer pred jugoslovanskim dnevom so se sestali v Milanu tudi predstavniki Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu in Jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice v Beogradu, da bi se posvetovali o pospešitvi trgovinske izmenjave med obema državama. Govorili so tudi o cestnem prometu in vprašanju trgovinske arbitraže, ki je bilo že večkrat na dnevnem redu podobnih sestankov. Z italijanske strani so prisostvovali predsednik zbornice prof. R. Teani, in drugi člani upravnega odbora, medtem ko so beograjsko Jugoslovansko-italijansko zbornico zastopali podpredsednik S. Raković, ing. M. Vehovar, glavni tajnik ljubljanske trgovinske zbornice, in tajnik dr. Krsto Zoričič.

Zborovanje Italijansko-jugoslovanske zbornice, kateremu so prisostvovali tudi odposlanci Jugoslovansko-italijanske trgovinske zbornice v Beogradu, je vodil njen predsednik prof. R. Teani. Poleg drugih jugoslovanskih delegatov je sestankom prisostvoval tudi predsednik Jugoslovansko-italijanske zbornice v Beogradu ing. Knezević. V tržaški delegaciji milanske zbornice so bili Milan Čebulec, ki je zastopal tudi nekatere druge delegate, dr. Spinotti, Petruccio in njen tajnik dr. Maurel. Dr. Vatta je prisostvoval sestanku med milanskimi in beograjskimi delegati, ki je bil že 17. aprila, medtem ko je bil občni zbor milanske zbornice 21. aprila.

V sestavi odbora milanske zbornice ni prišlo do posebnih sprememb, ker je bil sedanjí odbor izvoljen za dve leti. Le podpredsednik dr. Dalla Volta je odstopil iz osebnih razlogov, na zborovanju so ga zaprosili, naj ostane v zbornici kot poseben izvedenec in svetovalec.

Prof. Teani je omenil, da je jugoslovanski izvoz v Italijo na nekaterih področjih nazadovol, tako na primer na železarskem področju medtem ko se je izvoz nekaterih italijanskih izdelkov v Jugoslavijo povečal, tako na primer izvoz avtomobilov od 2 milijard v letu 1956 na 4.200.000.000 lir v letu 1957 in traktorjev od 500 milijonov na 1 milijardo 600 milijonov.

Prof. Teani je omenil tudi vprašanja izvoza elektroenergije iz Jugoslavije, o katerem so se razgovarjali poprej na posebnem sestanku z jugoslovanskimi strokovnjaki. Vprašanje izvoza elektroenergije iz Jugoslavije je tehnično že dozorelo. Rešiti bi bilo treba samo vprašanje kreditiranja. Italija naj bi dala na razpolago 10 milijard lir, od tega bi bili dve milijardi na razpolago za nabavo opreme hidrocentral, ostalih osem pa bi lahko izkoristili tudi drugi italijanski sektorji, na primer za izvoz gradbenih strojev, poljedelskih strojev in podobno. Na italijanski strani zahtevajo denarni zavodi še višjo garancijo za podobno transakcijo.

Posebne tržaške zadeve

Tržaški delegati so opozorili na nekatera posebna vprašanja, ki zadevajo trgovino med Trstom in jugoslovanskim območnim področjem. Tako bi bilo treba čimbolj liberalizirati ta promet in vključiti v spisek blaga, ki se lahko uvozi »ex carinarnico«, to je brez posebnega dovoljenja, vse tisto blago, ki je deležno te ugodnosti po splošnem italijansko-jugoslovanskem »kvantni« kontingentu. Predsednik prof. Teani je omenil vprašanje olajšav, ki so jih deležne države OEEC. Tudi Jugoslavija naj bi bila deležna olajšav, ki si jih dovoljujejo med seboj članice OEEC; to bi

ugodno vplivalo na razvoj italijansko-jugoslovanske trgovine. Govorili so tudi o potrebi medsebojnega sporazuma glede analize blaga. Končno je prof. Teani izrazil željo, da bi se čimveč podjetij včlanilo v zbornico.

Italijan. zunanja trgovina

Navajamo podatke o italijanski zunanji trgovini z nekaterimi državami, ki so zastopane na milanskem velesejmu, (v milijonih lir):

Država	Uvoz	Izvoz
Avstrija	98.731,1	53.857,2
Belgija	40.591,4	38.697,8
Češkoslovaška	7.887,1	5.317,0
Francija	121.225,0	100.834,2
Nemčija	277.258,4	222.490,2
Grčija	11.639,4	31.306,2
Jugoslavija	33.598,6	48.990,8
Nizozemska	47.496,7	43.164,6
Poljska	5.734,2	9.934,1
Portugalska	8.064,6	13.616,6
Romunija	8.894,7	7.885,9
Španija	8.199,0	20.822,6
Švica	66.236,6	122.029,7
Turčija	19.962,9	26.593,9
Madžarska	6.676,6	7.149,7
ZSSR	32.051,4	26.593,9
Indija	12.248,1	35.974,7
Etiopija	3.382,9	2.840,4
Maroko	18.393,8	13.487,5
Somalija	4.816,3	3.106,2
Tunizija	11.130,1	5.426,2
Sudan	7.824,7	3.864,0
Argentina	59.474,4	31.199,6
Kanada	38.434,5	18.282,7
Mehika	6.021,3	17.366,4
ZDA	424.879,7	143.329,1
Urugvaj	6.237,0	2.415,4

BODOČA »TRANSADRIA«

Predsednik turističnega zavoda za Split in Korčulo, g. Aleksander Apolonio se je te dni mudil v Barju, kjer se je sestel s predsednikom velesejma dr. V. Trigigianijem. G. Apolonio je izjavil, da so v Jugoslaviji ustanovali posebne odbore, ki bo navezali trgovinske stike z južno Italijo. Doslej je omenjeni odbor proučil naslednja vprašanja: udeležba podjetij iz južne Dalmacije, Bosne in Hercegovine ter Crne gore na velesejmu v Barju, ustanovitve v Barju novega oddelka Italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Milanu; izmenjava turistov med južno Italijo in dalmatinsko obalo; pomorski promet med južno Italijo in južnimi predeli jugoslovanske obale. G. Apolonio je dejal, da bodo na prihodnjem sejmu v Barju nastopile s svojimi plesi jugoslovanske folklorne skupine.

VOLOGE V BANKAH SO NARASLE. Celotni obseg vlog pri raznih kreditnih ustanovah se je do 28. februarja letos povečal za 12,4% v primerjavi s februarjem l. 1957 ter je znašal 6.539 milijard 400 milijonov lir, lani ob istem času pa 5,818 milijard 200 milijonov lir.

UGODNI ZAKLJUČKI NA ZAGREBSKEM VELESEJMU

Spomladanskega zagrebškega velesejma se je udeležilo okoli 50 italijanskih podjetij. Iz Trsta so bile Techna, Papyrus, Triestina, Adamić in še nekatere druge; iz Gorice tvrdka Kerševani je razstavljal motorna kolesa in kolesa sploh. Jugoslavija je dala na razpolago precejšnje vsote deviz za uvoz blaga široke potrošnje, pa tudi za uvoz papirja. Razstavljalci so bili zadovoljni z zaključnimi posli. Domači obisk velesejma je ovrnilo slabo vreme. Le proti koncu se je vreme zboljšalo. Velesejme je bil splošno zelo lepo organiziran.

IZVOZ ŽIVINE IZ JUGOSLAVIJE
Italijansko ministristvo za zunanjo trgovino je pooblastilo carinske organe v Trstu in Gorici, da smejo neposredno izdajati dovoljenje za izvoz 400 glav živine iz Jugoslavije poleg kontingenta 12.000 glav, ki ga predvideva trgovinski sporazum med državama. Novi kontingent bo razdeljen takole: od 1. maja do 30. junija 2.000 glav (od tega 1.500 v območju tržaške, 500 glav pa goriske carine), in 2.000 glav živine od 1. julija do 31. avgusta 1958 (v istem razmerju). Tržaška carinarnica sme dovoliti tudi izvoz 30 ton konzerviranih rib poleg kontingenta 300 ton, ki ga predvideva italijansko-jugoslovanski trgovinski sporazum.

GRŠKI TOBAK
Izvoz grškega tobaka nenehoma narasča; njegova vrednost se je dvignila od 41,5 mil. dolarjev v letu 1951 na 91,5 milijonov v letu 1957. Izvoz tobaka je zavzel malone polovico vsega grškega izvoza.

AMERIKA UVAZA NAJVEČ VINA IZ ITALIJE
Lani so ZDA uvozile 310.000 hl. raznih vin in vermuta, in sicer 50% namiznih vin, 30% vermuta ter 20% desertnih in penočnih vin. Največ so uvozili iz Italije (42%) in iz Francije (33%); sledijo Nemčija, Španija, Portugalska in druge države. Uvožena vina predstavljajo komaj 5% vse potrošnje; v ZDA so popili lani po trošarinskih podatkih blizu 5,7 milijonov hektolitrov raznih vin.

CENE BENCINU DOMA IN NA TUJEM
Poročali smo, da so cene bencina v Ameriki zaradi padla in da pričakujejo tudi znižanje cene na Angleskem. V Italiji ostane cena (142 lir za liter v prodaji na drobno) neizpremenjena do oktobra. V tej zvezi so zanikali vesti, da je minister Andreotti izjavil, da se bo pocenil bencin za 14 lir že proti koncu aprila. V Zah. Nemčiji je prišlo med predstavniki petrolejskih čistilnic in potrošniki na delo do sporazuma, po katerem so bile prvič znižane cene bencina na črpalkah. Prva je znižala ceno BV ARAL A. G., sledile so ji tudi druge nemške družbe. Esso A. G. je znižala ceno v vsej prodaji. Nemški listi napovedujejo novo znižanje cene. Do tega znižanja bo prišlo zaradi svetovne konkurence na tem področju; zato Nemčija tahko po nižjih cenah nabavlja tekoče gorivo iz Italije, Švice in Vzhodne Nemčije.

Poleg omenjenih petrolejskih družb sta znižali ceno bencinu BP (British Petrol) in Deutsche Shell. Cene so bile znižane 19. in 20. aprila, in sicer za 1 penig. Tako stane danes bencin v severnih predelih Zah. Nemčije 62 pfenigov (92,07 lire), v srednjih 63 pfenigov (93,55 lire) in v južnih predelih 64 pfenigov (95,04 lire).

POSLEDICA GOSPODARSKEGA ZASTOJA V AMERIKI
Slabšanje gospodarske konjunktore v Ameriki in Kanadi bo prav gotovo vplivalo na gospodarstvo evropskih držav in tudi Zahodne Nemčije, ki je trenutno krepko. Morda je v tem tudi razlog, da išče tudi Nemčija gospodarske zveze z vzhodnimi državami in da vidijo nekatere evropske države rešitev v evropski gospodarski skupnosti.

V kolikor gre za pristop Avstrije k skupnim gospodarskim sistemom, je poleg optimistov tudi mnogo gospodarskih pesimistov. Tako na primer piše »Der Rundblick«, da je iz poročila Zavoda za gospodarsko raziskovanje očitno, da bi samo ena tretjina avstrijske industrije lahko srečno prestala priključitev Avstrije k Svobodnemu trgovinskemu področju. Drugi tretjini bi bila potrebna velika pomoč v kapitalu, tretja pa bi morala prenehati z obratovanjem. Glede izvoza zahtevajo Avstrijci, da bi tudi po pristopu k Evropskemu svobodnemu trgovinskemu področju ohranili proste roke, v kolikor pojde za izvoz v vzhodne države; vzhodna evropska področja predstavljajo namreč za Avstrijo že stare tradicionalne trge.

IZSELJEVANJE MLADIH ZNANSTVENIKOV
Avstrijski državniški so zaskrbljeni zaradi izseljevanja mladih znanstvenikov,

ki so prišli iz višjih tehničnih šol ter se izseljujejo, ker jim tujina ponuja boljše plače. Vse kaže, da se je vlada doslej premalo zanimala za to vprašanje. Kakor rečeno, vabi mlade znanstvenike tujina z visokimi plačami, ki so že v začetku visoke, a se pozneje še stopnjujejo. Avstrija ne more konkurirati v tem pogledu s finančno močnejšimi tujimi državami. Vse kaže, da se to vprašanje pojavlja tudi v Italiji in Jugoslaviji.

TEŽAVE V PLASIRANJU PRAŠICEV
Avstrija je vselej izražala prasičev do dobrih cenah. V zadnjem času so se tudi na tem področju pojavile težave, ker so cene na zunanji trg padle zaradi konkurence prasičev iz tujih držav.

IZSELJEVANJE MLADIH ZNANSTVENIKOV
Avstrijski državniški so zaskrbljeni zaradi izseljevanja mladih znanstvenikov,

IZVOZ IN UVOZ DEVIZNE IN TUJE VALUTE

Z min. odlokom z dne 29. 1. 1958 so nekoliko spremenili veljavne devizne določbe o izvozu valute. Ti novi predpisi veljajo seveda samo za redni mednarodni promet, ne pa tudi za mali obmejni promet v smislu videmskega sporazuma, kjer ostanejo sedanje določbe nespremenjene.

Po omenjenem odloku smejo devizni domačini, to se pravi, v Italiji stalno bivajoči, čeprav inozemci, prav tako pa tudi tuji, nesti pri potovanju v tujino s seboj več mejo največ 50.000 lir v italijanskih bankovcih. Do sedaj je ta meja znašala 30.000 lir. Devizni domačin, ne pa tudi tuje, sme nesti s seboj tudi več, če nima pri sebi tuje valute; ta višek mora biti sorazmeren z zneskom tuje valute, ki bi jo smel potnik izvoziti.

Višino tujih valut, ki jih sme nesti s seboj devizni domačin, bo določil obdobjo ministri za trgovino s tujino v sporazumu z zakladnim ministrom. Tujec pa sme izvoziti normalno toliko tuje valute, kolikor je je uvozil; pri večjih količinah je zato priporočljivo, da tuje uvoženi znesek prijavi carinskemu organu na mejni in zahteva o tem potrdilo.

FUNT STERLING CVRSTEJSI. Proti koncu preteklega tedna se je funt sterling okrepil nasproti ameriškiemu in kanadskemu dolarju ter dosegel tečaj 2,81 3/4 ameriškega dolarja in 2,73 3/16 kanadskega dolarja. Na pariški borzi je ostal tečaj nespremenjen pri 1245 francoskih frankov; prav tako v Curihu, in sicer pri 11,97-12 švicarskih frankov.

DENARNI OBTOK EVROPSKIH E-MISUSKIH BANK. Po podatkih, ki jih je objavila agencija »Interpress«, je znašal denarni obtok glavni evropskih emisijskih zavodov dne 21. dec. 1957 v milijonih domače valute: Angleska banka 2,118.620 (prejšnje leto 2.080.870); Francoska banka 3,118.947 (3.157.510); Avstrijska zvezna banka 27.493 (27.325); Belgijska narodna banka 109.668 (prej 110.972); Švicarska narodna banka 5.730 (prej 5.670); Nemška Bundesbank 15.988 (prej 16.402); Banca d'Italia dne 31. X. 1957 1.700.936 (prej 1.728.558).

VOLOGE V BANKAH SO NARASLE. Celotni obseg vlog pri raznih kreditnih ustanovah se je do 28. februarja letos povečal za 12,4% v primerjavi s februarjem l. 1957 ter je znašal 6.539 milijard 400 milijonov lir, lani ob istem času pa 5,818 milijard 200 milijonov lir.

Mednarodna trgovina

91,5 milijonov v letu 1957. Izvoz tobaka je zavzel malone polovico vsega grškega izvoza.

AMERIKA UVAZA NAJVEČ VINA IZ ITALIJE

Lani so ZDA uvozile 310.000 hl. raznih vin in vermuta, in sicer 50% namiznih vin, 30% vermuta ter 20% desertnih in penočnih vin. Največ so uvozili iz Italije (42%) in iz Francije (33%); sledijo Nemčija, Španija, Portugalska in druge države. Uvožena vina predstavljajo komaj 5% vse potrošnje; v ZDA so popili lani po trošarinskih podatkih blizu 5,7 milijonov hektolitrov raznih vin.

CENE BENCINU DOMA IN NA TUJEM

Vestnik SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUZENJA

LETOSNI OBČNI ZBOR SGZ

Kakor smo že svoj čas napovedali, bo imelo združenje svoj letni občni zbor v nedeljo, 11. maja.

DNEVNI RED OBČNEGA ZBORA

Na svoji zadnji seji je odbor združenja sprejel tudi naslednji dnevni red občnega zbora:

1. Predsednikov pozdrav; 2. tajnikovo poročilo; 3. blagajnikovo poročilo; 4. nadzorniško poročilo; 5. razrešnica dosedanjemu odboru; 6. volitve novega odbora in 7. slučajnosti.

Opozarjamo, da bo občni zbor v prostorih male dvorane Trgovinske zbornice v ul. S. Nicolò št. 5. Začel se bo točno ob 9. uri. Priporočamo vsem udeležencem točnost.

OBOROVA SEJA

V petek, 2. maja se bo sestal odbor združenja, da odobri tajniško poročilo.

ZBOROVANJE ČLANSTVA

V ponedeljek, 28. aprila so se sestali člani testinčarji ter razpravljali o vprašanih svoje kategorije ter o bližnjem občnem zboru.

Za torek, 29. aprila je sklican sestanek obrtnikov in maloprodajalcev, za sredo, 30. aprila pa še sestanek veletrgovcev izvoznikov in uvoznikov.

OBVESTILO

Tajništvo Gospodarskega združenja vodi že ves čas seznan nezaposlenih, zlasti absolutov vseh slovenskih šol, in je tudi nekaterim že preskrbelo zaposlitev. Zato vabi vse, zlasti nezaposlene mladino, da sporoči tajništvu svoj naslov, poklic in zaposlitev, ki si jo želi.

KRONIKA

OPOZORILO NAROCNIKOM

Naročniki »Gospodarstva« opozarjamo, da bomo ustavili list vsem tistim, ki še niso poravnali naročnine za lansko leto. Pripominjamo, da smo že pred meseci vsakemu naročniku posebej poslali polončno (tek. račun 11-9396) z označbo, koliko dolguje za naročnino. Naročnina znaša 700 lir.

CVETLICA NAROSTAVA

V prostorih pomorske zastave v Trstu so tudi letos odprli cvetlično razstavo. Pri otvoritvi je spregovoril predsednik tržaške trgovinske zbornice, dr. Caidassi. Naglasil je, da bo v prihodnosti Trst stična točka med italijanskimi in srednjeevropskimi predelovalci. Besedo je povelj tudi predsednik tržaškega velesejma ing. Sproščič. Dejal je, da je cvetlična razstava poseben odsek tržaškega sejma. Za razstavo se živo zanimajo naši cvetličarji v okolici. Priznati je treba, da je zelo lepo urejena.

NOVI KOVANCI

500-lirski kovanci, so se že pojavili tudi v Trstu. Novci so iz srebra in so vedne znanjosti ter razmeroma lahki.

DIPLOMATSKA SPREMEMBA V CELOVČU

Za generalnega konzula FLR Jugoslavije v Celovcu je bil imenovan Boris Trampuz, za konzula pa Djordje Penčić. Bivši konzul Mladen Dejak poje na novo službeno mesto v državem sekretariatu za zunanje zadeve v Beogradu.

ZDRUŽENJE SPEDITERJEV V TRSTU

je izvolilo za svojega predsednika Riharda Gropajza; dosednji predsednik, dr. Romano Caidassi je bil imenovan za predsednika tržaške trgovinske zbornice.

SPREMEMBE NA JUGOSL. GENERALNEM KONZULATU V TRSTU

Za konzula na tem konzulatu je bil imenovan Nikola Kožul. Pričakuje imenovanje še generalnega konzula na mesto, ki je po odhodu Mitje Vošnjaka ostalo prazno.

NA OBČNEM ZBORU tržaške družbe Gerolimich & C. so ugotovili, da je imela družba v letu 1957 162.685.691 lir kosmatga dobička. Od tega zneska pojde 60.396.390 lir za amortizacijo lajčevja, zavarovanje, splošne stroške in davke. Čisti dobiček družbe znaša torej 102.289.301.

POTREBNI SO NOVI KREDITI za stanovanjsko akcijo.

V okviru Aldisijevega zakona, ki predvideva podeljevanje posojil za graditev majhnih stanovanj, je tržaška »Cassa di risparmio« podelila leta 1951 za 640 milijonov, leta 1956 za 300 milijonov in leta 1957 za 350 milijonov lir posojil. Vsote so znatno višje kakor tiste, ki so bile podelje-

Nabrežinska posojilnica se razvija

V nedeljo, 13. aprila je bil v dvorani prosvetnega društva Ivo Gruden v Nabrežini redni občni zbor Kmečke in obrtniške posojilnice, ki je bil dobro obiskan. Občni zbor je vodil podpredsednik Skrk, ker je dosedanja služba predsednika arh. Anton Radovič med poslednjim letom umrl.

V imenu odbora je podpredsednik Skrk poročal o poslovanju posojilnice v preteklem letu. V letu 1957 je bilo skoraj enako vrnenih in podeljenih posojil. Kakor ostale posojilnice podeljuje tudi nabrežinska posojilnica predsem menična posojila. Lani so podelili za dobrih 8.500.000 lir meničnih posojil, medtem ko so posojila na vknjižbo dosegla 2.260.000 lir. Ob koncu leta je bilo stanje posojil 14.705.400 lir; med letom so člani vrnili 8.737.600 lir meničnih posojil. Posojil na vknjižbo je bilo ob koncu leta za 4.061.900 lir.

Nove vloge so lansko leto dosegle 5.513.275 lir, medtem ko je bilo dvignjenih za 3.454.052 lir vlog, tako da je višina vlog ob koncu leta znašala 20 milijonov 893.327 lir. Celotno poslovanje posojilnice je dobro. Vloge narajajo, medtem ko dolžniki redno vplačajo svoja posojila. Dobiček je lani znašal 63.741 lir.

Občni zbor je za novega predsednika izbral Josipa Terčona, trgovca v Nabrežini. Razprava o drugih vprašanih, ki so bila na dnevnem redu, je bila zelo živahna, tako na primer o delitvi dobička, o najvišjem znesku posojil, o prispevku novih članov in o gradnji novega sedeža posojilnice. Tajnik Milič je dajal članom zaželena pojasnila.

Dogovorjeno je bilo, da se najvišji znesek posojil dvigne od 200 na 300.000 lir. Posojilnica je v tem pogledu vezana, ker je pri bivši Zavezniki vojaški upravi najela posojilo v znesku 10 milijonov lir, ki ga sicer redno odplačuje; danes znaša dolg še 7 milijonov lir. Nekateri člani so predlagali, da bi posojilnica znižala obrestno mero, ki znaša za menična posojila 9%, za posojila na vknjižbo pa 8%. Tajnik Milič je pojasnil, da to pri sedanjem obratu še ni mogoče, ker bi sicer posojilnica zapadla v težave. Prispevek (delež) novih članov ostane neizpremenjen pri 500 lirah. Po zelo živih razpravi je občni zbor sklenil, naj odbor poruči vprašanje gradnje primernega sedeža za ta domači denarni zavod, ki se čedalje bolj vdvajava. Do konca leta se je število članov povečalo od 259 na 265; med letom je pristopilo 21 novih članov, medtem ko jih je 15 umrlo ali odstopilo.

Pogled na Jalovec s Slemena

V Italiji vedno več jekla

Navajamo podatke o proizvodnji jekla v državah, ki pripadajo Premogovni in jeklarski skupnosti (v tisočih ton):

Država	1956	1957
Francija	13.442	14.096
Poljska	3.375	3.459
Zah. Nemčija	23.189	24.507
Belgija	6.376	6.259
Luksemburg	3.356	3.493
Nizozemska	1.051	1.182
Italija	5.911	6.787

Proizvodnja jekla v Italiji je v letu 1957 narasla za 14,8% v primerjavi z letom 1956. Tako si je Italija zagotovila tretje mesto med članicami Premogovne in jeklarske skupnosti, t. j. za Zah. Nemčijo in Francijo. Največ je pripomogla k povečanju proizvodnje jekla v Italiji družba ILVA, ki ima svoje obrate tudi v Trstu in ki je proizvedla v letu 1957 1.597.598 ton jekla (leta 1956 1.391.848 ton litega železa (leta 1956 973.101 ton).

V AMERIKI POLOVICO MANJ AVTOMOBILOV

Pretekli teden so v Ameriki izdelali 73.217 avtomobilov, medtem ko je proizvodnja v istem tednu prejšnjega leta dosegla 123.633. Fordove tovarne so odpuštile v nekaj tednih 300 delavcev; te dni so jih sprejeli zopet na delo 100. Družba Studebaker - Packard Corporation je napovedala, da bo pričela izdelovati tip cenejšega avtomobila.

AMERISKI DRŽAVNI DOLG

bo do 30. junija 1958 lahko narasel na 280 milijard dolarjev; ameriški parlament je dovolil vladi takšno zadolžitve. Zasebni dolgovi znašajo 708 milijard, skupno torej bo zadolžitve dosegla 988 milijard, t. j. 24.700 dolarjev na vsako ameriško družino.

PROMET v pristanišču

Napovedane ladje

JUGOLINIJA:

Proga Jadransko morje - Vzhod: Avala odhod 24. aprila v Beirut; Zagreb odhod 1. maja proti Aleksandriji, Beirutu in Latakiji; Sarajevo na isti progi odhod 10. maja; Topusko odhod 10. maja v Beirut in Port Said; Titograd odhod 18. maja proti Aleksandriji, Beirutu in Latakiji.

Proga Jadransko morje - Indija - Pakistan: Dinara odhod v Port Sudan, Aden, Karaki, Bombay, Madras, Rangoon, 2. maja; Lovčen odhod 25. maja v Port Sudan, Aden, Karaki, Bombay, Madras in Rangoon.

Proga Jadransko morje - Ožine - Indonezija - Daljni Vzhod: Lovčen odhod 25. maja v P. Svetenham, Singapur, Džakarta, Hongkong, Pusan, Raipheng; Radnik odhod 5. junija v Singapur; Li-ka odhod 5. maja v Singapur.

Proga Jadransko morje - Severna Kitajska - Japonska: Li-ka odhod 5. maja v Yokohamo, Nagayo, Kobe, Osaka, Sangaj, Takubar, Hsingang; Radnik odhod 5. junija v Singapur.

Proga Jadransko morje - Sev. Amerika: Makedonija odhod 7. maja v New-

York, Philadelphia, Baltimore; Slovenija odhod 15. junija na isti progi.

Proga Jadransko morje - Sev. Evropa: Lovčudina odhod 24. aprila v Lizbono, London, Hull, Hamburg, Rotterdam, Anvers; Pula odhod 5. maja v London, Hamburg, Rotterdam, Anvers; Bratstvo odhod 25. maja na isti progi.

Proga Jadransko morje - Sev. Afrika: Pula odhod 5. maja v Oran, Tangeri, Kazablanko; Makedonija odhod 10. maja proti Kazablanki; Slovenija odhod 15. junija v Kazablanko.

Proga Jadransko morje - Perzijski zaliv: Topusko odhod 10. maja v Alaba, Aden, Bahorsin, Dammah, Kuwait, Khorrensahar, Basrah.

Proga Jadransko morje - Dalmacija - Grčija: Lastovo odhod 29. aprila v Reko, Zadar, Šibenik, Split, Dubrovnik, Kotor, Krf, Patras, Lieja, Pirej.

PROGA TRST - PERZIJSKI ZALIV OJACENA.

Redno pomorsko progo Trst-Perzijski zaliv bodo ojačili z ladjo »Paliziz«. Ladja je last znanega italijanskega brodarja Laura in jo je najela družba »Nouvelles Compagnie Havraise Peninsulaires«, da bi jo zagotovila redne odhode iz Trsta proti Perzijskemu zalivu.

Primanikljaj tudi v avstrijski zunanji trgovini

Lani je Avstrija uvozila blaga za 29,3 milijarde, izvozila pa za 25,4 mld. šilingov. V primerjavi z letom 1956 je uvoz narasel za 16%, izvoz pa za 15%. Na prvem mestu blagovne menjave v obeh smereh je bila Zah. Nemčija z 10,6 oziroma 6 milijardami šilingov. V uvozu sledijo po vrednosti ZDA, Italija, Švica, Vel. Britanija, Francija, Poljska, Holandska, Jugoslavija in Ogrska z nadaljnjimi skupnimi 12 mld., v avstrijskem izvozu pa Italija, Švica, ZDA, Poljska, Francija, Holandska, Jugoslavija in Vel. Britanija z nadaljnjimi skupnimi 15,4 mld. šil.

Italija je izvozila v Avstrijo za 2,32 mld. šil. blaga, od tega sadja in zelenjave za 643, motornih vozil za 181, raznih strojev za 179, raznih kemičnih proizvodov za 178, tekstilnih proizvodov za 174, rudnin in kovinskih odpadkov za 137, sladkorja za 100, vina za 88, železa in jekla za 62, riža za 41 milijonov šil. Uvozila pa je iz Avstrije za 4,47 mld. blaga, od tega lesa za 1,802, železa in jekla za 1,053, živil-

ne za 370, lesne mase za 314, mleka in mlečnih proizvodov za 155, samotne opeke za 115, papirja in lepeneke za 101 in raznih strojev za 93 milijonov šilingov.

Jugoslavija je izvozila v Avstrijo blaga za 444 mil., uvozila pa iz nje za 677 mil. šilingov.

POČITNISKI DOMOVI V PIRANU.

Na področju piranske občine bo letos odprtih 68 počitniških domov delovnih kolektivov oziroma sindikalnih podjetnic iz najrazličnejših krajev Slovenije.

DELALI BODO 5 DNI NA TEDEN.

V petrolejski čistilnici Aquili so večerj vpeljali nov delavni teden. Poslej bo 520 delavcev delalo 5 dni na teden in sicer po 9 ur na dan. Doslej so delali 9 ur ob ponedeljkih, torkih in sredo, po 8 ur pa ob četrkih in petkih, po 5 ur ob sobotah.

Kultura in življenje

Kako dolgo še ne bo slovenskega slovarja?

Razglašeno je bilo, da bomo 1. 1960 dobili novo izdajo Slov. pravopisa; povpraševanje po tej knjigi da je že zmeraj živo, izdaja iz l. 1950 pa da je že zdavnaj razprodana. Da so jo ljudje tako brž kupili, ima zaslužno pač njen obseg (931 strani); to je skoraj nekaj slovar sodobne knjižne slovenščine.

Zal pa to ni tisti slovar, ki ga že tako dolgo pogrešamo in čakamo. Potreben nam je slovar, v katerem bi imeli po abecedi razvrščene in razložene vse slovenske besede, bodisi knjižne bodisi narečne. Radi bi imeli pregledno zbrane vse naš besedni zaklad — kajpada z ustreznim frazeologijo. Tak poraben slovar bi ne silno lajšal učiteljsko delo v šoli, pomagal časnikarjem, urednikom, besednim umetnikom, znanstvenim piscem in legiji prevajalcev, marveč bi tudi povzdignil ugled naše kulture pred tujino (malo drugače kot »Pirščični leksikon«). Toda Slovenci se radi solidno izgubljamo v podrobnostih, za celoto pa nimamo moči — in mogoče tudi smisla ne. Preiskujemo literarno zgodovino do najtanjih štipotankosti, se zapletamo v žolčne polemike, celotne simbol se pa ne upamo izreči. Nekak simbol te metode je ugotavljanje, kako je Cankarjevo močenje postelje vplivalo na njegovo literarno ustvarjanje. Na pošteno literarno zgodovino, ki bi bila delo filozofa in estetika, pa zamažemo čakamo.

Zdaj, ko že skoraj 40 let živi univerza v Ljubljani, 20 let deluje Akademija znanosti in umetnosti, se razmahujejo neštete druge kulturne ustanove (gledališča, muzeji, šole, knjižnice, društva) in več radijskih postaj nenehoma oddaja program v slovenski (da o kupih knjig in listov, ki prihajajo iz tiskarn, niti ne govorimo), še vedno čakamo, kdaj dobimo slovenski slovar.

Še davno prej nego so Slovenci pršli v svobodno narodno državo, ko niso imeli še niti ene slov. srednje so-

le, ko je bila pismenost v primeri z današnjo še dokaj skromna in je tudi naša narodna zavest marsikje še spala — že tedaj so živeli ljudje, ki so vedeli, kaj pomeni za narodovo kulturo njegov slovar. In so mu ga tudi dali! Pred več kot 70 leti (1894, 1895) je Maks Pleteršnik izdal slovenski slovar v dveh delih (I. del ima 883, II. del pa 978 strani) ona stroške rajnega knežoka ljubljanskega Antona Alojzija Wolfa. (Ta škof je bil Prešernov sodobnik.) Pleteršnik je danes ne le malce zastarel in precej pomanjkljiv, temveč tudi silno redek. Za svoj čas je bil na višku. Toda po 60 letih se je naš besedni zaklad tako razmahnil, obogatil in izčistil, da je potreba po novem slovarju vsak dan občutnejša.

Zakaj nam ga torej Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani s pomočjo Inštituta za slov. jezik in Zavođa za kulturo slov. jezika ne do? Gradivo so zbrali in uredili strokovnjaki in to delo še vedno dopolnjuje. Nekje smo slišali, da za tisk ni denarja. Toda pomislimo vendar na šolane Slovence v matični domovini, v zamejstvu in razpršene po tujih mestih in daljnih celinah — na Slovence, ki govoriijo in pišejo ljubljenski materin jezik ter ga hočejo ohraniti, pa čutijo, da se jim (posebno v tujem okolju) krči besedni zaklad, ki ga nimajo s čim povzljati! S siromašenjem jezika pa nujno upada tudi narodna zavest, ki jim to dejstvo imeli pred očmi vsi, ki jim je odločiti o izdaji slovarja, bi se že izvrtali potrebni denar, kakor so ga nekdanj zbrali širokorski podporniki narodove kulture. Dokler pa bomo izdajali samo knjige za pravopis in pravorečje, se bodo vsi številni in mnogovrstni pisci še nadalje mučili s pomanjkljivim besednim zakladom in s tujkami siromasili slovensko. Zakaj manjkala jim bo hrbenca.

»ZAGREBACKO DRAMSKO KAZALISTE« V TRSTU

Tukajšnje Slovensko narodno gledališče je 26. in 27. aprila kot goste pokazalo na nekaj odrih (v Avditoriju, na Opčinah, v Sv. Križu in na Kontovelju) svoje kolege iz Zagreba. Nastopili so z dvema francoskima dramama: z Molièrovom komedijo »Scapinove zvlačnje« in z Anouilovo tragedijo »Antigona«. Medtem ko je Molière že star znanec, pa je Jean Anouin (roj. 1910) človek naših dni in moderne miselnosti. Staro grško bajko o Antigoni, Oidipovi hčerki, ki je kljub učeji prepovedi pokopala brata Polinika, je uporabil že znani traged Sofoles. Pokazal je, da je človek bolj dožal slediti klicu vesti — božjemu glasu v sebi — nego človeškim postavam. To misel je prevzel tudi Anouin, samo da jo je prepolnil z eksistencializmom. Poglavitno za to filozofsko smer je bistvo človeške eksistence, in vsa vprašanja o bivanju in smiselnosti sveta so v zvezi z nje. V tragediji imamo Antigoni svet nadnaravnosti in Kreetov svet življenjske praktičnosti. Med njima se bje žilav boj, poln čustvenih in umskih utrinkov. Nad čuhom zmaga praktični svet, ki pa kljub temu čuti strahno nezadovoljstvo in brezizhodnost. Od tod mračno in tesnobno vzdušje. Na predstavi smo občudovali Anouilovo bistveno misel: uživali pa tudi dovršeno igranje (najbolj si so bili Antigona, Kreet in I. strazar. Režija posega v dejanje na odru in nam ga tolmači) in oprema odršta nas spominjala »Našega mestca. Nova »Antigona« je kajpada delo, ki terja od gledalcev veliko pažljivosti. Hrvaščina je tekla izredno jasno in prijetno, nedvomno pa je delu občinstva oteževala sleditev. Uprizoritev Anouilove »Antigone« je bila kulturni dogodek prve vrste. Režiserju Kostu Spaicu in ansamblu 12 nastoparjev čih vse priznanje.

Spremembe v jugoslovanski vladi

NOVA JUGOSLOVANSKA ZVEZNA SKUPSCINA

Kakor znano, sestoji Zvezna skupščina iz dveh zborov, in sicer Zveznega odbora (300 poslancev) in Zbora proizvajalcev (216 poslancev). Za predsednika Zveznega zbora je bil izbran dr. Mladen Iveković, izvoljen v volilnem okraju Samobor na Hrvaškem, za predsednika Zbora proizvajalcev Pašak Romac. Predsednik Zvezne ljudske skupščine je ostal Petar Stambolić, medtem ko so bili izvoljeni za podpredsednika Vladimir Simić, Pavle Gregorić in Fran Leskošek. Pri volitvah v odbore je bil izbran za predsednika odbora za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler. V tem odboru sta tudi glavni stanovnik in Marija Vilfan, a v odboru za organizacijo oblasti Albin Dujc (Koper), Vida Tomšič in Franc Rant; v odboru za narodno gospodarstvo Viktor Avbelj, inž. Karmelo Budihna, Tone Fajfar in Janez Hribar; v odboru za socialno politiko Jože Potrč in Olga Vrabčič, v odboru za prosveto Josip Vidmar in Boris Zihherl; v odboru za proračun Marijan Dermastja in Andrej Petelin; v zakonodajnem odboru pa sta Vinko Hafner in Maks Snuderl, ki je predsednik tega odbora, ter v mandatoinunitnem odboru Janez Hribar.

SPREMEMBE V VLADI

Nova zvezna skupščina je po konstituiranju izbrala novo jugoslovansko vlado, to je Zvezni izvršni svet, ki se po svoji sestavi ne razlikuje mnogo od prejšnjega. Za predsednika je bil izbran Josip Broz Tito, podpredsednik novega Zveznega izvršnega sveta pa so: Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Rodoljub Colaković in Jalko Todorović. Za tajnika je bil izvoljen Veljko Zeković. Za državne sekretarje (ministre) so bili imenovani: za zunanje zadeve Koča Popović, za narodno obrambo Ivan Gošnjak, za notranje zadeve Svetislav Stefanović, za finančne zadeve Nikola Minčev, za blagovni promet Marijan Breclj. Za sekretarje v Zveznem izvršnem svetu so bili imenovani: za industrijo Sergej Krajger, za kmetijstvo in gozdarstvo Slavko Komar, za promet Peko Dapčević, za delo Momo Marković, za socialno politiko in komunalna vprašanja Lidija Sentjurc ter za prosveto in kulturo Krste Cervenkovski. Za predsednika komiteja za zunanjo trgovino je bil imenovan član izvršnega sveta Ljubo Babić; za sekretarja za splošno upravo zvezni ljudski poslanec Vojko Biljanović, za sekretarja za informacije dosednji sekretar za prosveto in kulturo Bogdan Kosonik; za državnega podsekretarja v komiteju za zunanjo trgovino je bil imenovan dosednji državni podsekretar v sekretariatu za zunanje zadeve Vladimir Velebit, za namestnika direktorja Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje s položajem državnega podsekretarja Borivoje Jelić, za pomočnika sekretarja Zveznega izvršnega sveta Vuksan Ljubović. Dolžnosti sekretarja za industrijo je bil razrešen Marijan Cvetković, dolžnosti sekretarja za socialno skrbstvo Radovan Papić in dolžnosti sekretarja za informacije Jovan Marinović.

MEHANIZACIJA KMETIJSTVA V JUGOSLAVIJI

Konec lanskega leta je bilo v Jugoslaviji okoli 13.800 poljskih traktorjev. Po načrtu se bo njihovo število do leta 1961 povečalo na 40.000. Domača industrija bo izdelala 6.000 traktorjev, ostale bodo uvozili, in sicer 2.000 traktorjev iz Češkoslovaške, 2.670 iz Sovjetske zveze in drugih držav. Na Češkem je Jugoslavija kupila tudi 500 plugov za globoko oranje, 230 raznih poljskih strojev ter 180 stiskalnic za krmno.

Domača industrija bo izdelala stroje za sadjarstvo in vinogradništvo. Do 15. marca je Jugoslavija uvozila 205.000 ton umetnih gnojil, kar pa ne zadostuje potrebam po gnojilih za pomladansko setev in bo torej morala uvoziti nove kontingente.

NOVA OLJARNA. Te dni je začela obratovati nova tovarna olja na otoku Braču. Tovarna je opremljena s sodobnimi stroji domače proizvodnje.

Tržaško zavarovalstvo v preteklem stoletju

II. SE DRUGI Z VZHodne JADRANSKE OBALe

Vučetić je bil rojen v Kotoru (1780) kot potomec stare crnogorske vojvodske rodbine. Bil je podjeten brodar. Njegovo brodarjevo je šlo do osemnajst ladij. Bavil se je tudi s trgovino z žitom in njegova trdva je imela številne podružnice v raznih krajih, med drugimi tudi v Odesi. Bil je vpliven član tržaške trgovinske zbornice in predsednik srbske pravoslavne cerkvene občine v Trstu. Umril je v Trstu v starosti 90 let.

Tichy se je priselil v Trst leta 1810 kot družabnik trgovske trdve »Wesely & Tichy«. Leta 1832 je bil solastnik sladkornih tovarn v Ljubljani in Gradcu. Dolgo vrsto let je bil v Trstu konzul pruske države.

BYRON JE BIL GOST V NJEGOVJI VILI

Alessio Paris je priselil v Trst leta 1819 iz Švice kot predstavnik trdve Bovet iz Neuchatela, ki je v Trstu imela skladišča tekstilnega blaga. Nekaj let kasneje je ustanovil svojo trdvo Paris & Co. Igral je pomembno vlogo v tržaškem kulturnem in družabnem življenju. Bil je lastnik vile, ki je stala na hribu Sv. Vida tik ob taktarni vojaški utrdbi in ki se je ohranila do danes. Na stavbi sta še zdaj v spomin na obstrreljevanje brodarstva vidani rusko-angloškega brodarstva vizidni listin, ki jih je dovolila nekaj let poprej ustanovljeni Prvi avstrijski zavarovalnici zoper požarno škodo. Pač pa je podelila družbi dovoljenje, da sme uporabljati v svojih listinah ob označbi družbenega imena tudi državni grb z dvoglavinim orlom. Deželna vlada v Benetkah je sicer na prošnjo beneškega ravateljstva uradno obvelistila krajevne oblasti na deželi o ustanovitvi in poslovanem načrtu nove družbe, a vlada v Milanu je podobno prošnjo zavrnila z utemeljitvijo, da so poslovni cilji nove zavarovalnice le za-

sebnega, ne pa javnopravnega značaja. Potrdila je pa družbi pravico, da sme ustanovljati zastopništva in sklepati zavarovalne posle tudi na področju Lombardije.

Vodja beneškega ravateljstva družbe in obenem član njenega tržaškega osrednjega ravateljstva je bil polnih 44 let, od ustanovitve zavarovalnice do leta 1875. Samuele Della Vida, doma iz Ferrare, Della Vida, je bil lastnik bogate trgovske in bančne trdve v Benetkah ter je imel tesne zveze z beneškim kulturnim in zlasti literarnim življenjem. Izkazal se je kmalu kot uspešen in vnet organizator poslovnega omrežja nove zavarovalnice v vseh predelih tedanje politično še razkosane Italije. Iz Benetk je polagoma razširil poslovanje na področje Lombardije in nato postopoma tudi na druge dežele Apeninskega polotoka. Avstrijske oblasti ga pri tem niso mnogo dipirale, a tudi s strani krajevnih oblasti ni bil deležen pričakovane pomoči. Bile so nasproti novi družbi z glavnim sedežem v Trstu nezapune. Beneškemu ravateljstvu je uspelo, ustanoviti zastopništva tudi v Neaplju, Florenci, Parmi, Modeni in celo v Rimu.

Na področju tedanje papeževne države, ki je obsegala del Srednje Italije in poleg Rima tudi več drugih italijanskih mest, med njimi Ancono in Bologna, je družba »Generalis« morala opustiti svoje poslovanje, ko je papeževa vlada ustanovila (1837) posebno privilegirano zavarovalnico, ki je imela izključno pravico za sklepanje zavarovalnih poslov vsakršne vrste. Ta zavarovalnica pa ni imela ugodnih uspehov v svojem poslovanju. Ko je po tem papeževa država izgubila vse svoje področje izven Rima, je najpoprej na izvenrimskem področju (1860) in potem tudi v samem Rimu (1862) družba »Generalis« prevzela vse portfelj papeške zavarovalnice. Ni pa smela tu uporabljati na svojih listinah ne avstrijskega orla, ne (do leta 1873) beneškega leva.

(Se nadaljuje) Ob.

PODJETNI P. REVOLTELLA

Od številnih drugih osebnosti, ki so kot delničarji sodelovali že pri ustanovitvi družbe, zasluži omenbo zlasti Pasquale Revoltella, ki je ostal član uprave do svoje smrti leta 1869. Rodil se je

11-21 settembre '58
quartiere ente
fiera di milano

TEIMU

esposizione italiana
macchina
utensile

ODDELEK ORODNIH STROJEV:
♦ pripravo za odmetavanje ostružkov
♦ za predelavanje

ODDELEK STROJEV IN PRITIKLIN:
♦ mehanski orodni stroji
♦ pritikline in oprava za orodno stroje
♦ najrazličnejši stroji
♦ viljavne in stroji za topništvo
♦ električne, elektronske, pnevmatične, in hidravlične priprave
♦ pomočni stroji
♦ materiali in proizvodi za mehanično delavnico

Za informacije obrnite se na:
ENTE FIERA - MILANO
Via Domodossola - Telefono 487.636 (int. 56)
Telegrammi EFM - Milano
U. C. I. M. U. - MILANO
Via Palestro 22 - Telefono 700167 - 700353
Telegrammi UCIMU - Milano

TRŽNI PREGLED

Tržaški trg

SLADKOR

TRST. Na mednarodnem trgu s sladkorjem so cene splošno ustale; samo cene angleškega sladkorja popuščajo.

Navajamo zadnje kvotacije sladkorja v Trstu: angleški sladkor drobnih kristalnih 41/4 funta šterlinga za tono cif, proti takojšnjemu vkrcanju, id. tipa »SMK« 40/14 pod istimi pogoji; francoski rafiniran sladkor v papirnatih vrečah 70 frankov kg f.co Ventimiglia, id. tipa »Paris n. 3« 68,50 franka f.co železniški voz Modane v vrečah iz jute za 100 kg; mehiški sladkor fin v bombastih vrečah 105 dolarjev za tono cif. Genova proti vkrcanju konec maja.

KAKAO

TRST. Cene kakava so se nekoliko okrepile. Zanimanje je še majhno, vendar vse kaže, da se bo povečalo, ker bodo trgovci morali izpopolniti svoje zaloge. Navajamo kvotacije kakava z vira proizvajalca cif, italijanska pristanišča: Accra good 340 šilingov za 50 kg proti vkrcanju v maju-juliju, 341/3 šil. proti vkrcanju v juniju-avgustu; Lagos good 2/6 šil. cenejši od vrste Accra.

Italijanski trg

Italijanski trg s kmetijskimi pridelki je v zadnjih dneh oživel, zlasti na področju žitaric, krme in olja. Cene pšenice in koruze so krepke, ker gredo za zaloge pri proizvajalcih h koncu. Na naraščanje cen gotovo vplivajo tudi neugodne vremenske prilike, ki bodo za kasneje nove zetek. Največje je zanimanje za mehko pšenico. Pomanjkanje sveže krme je povzročilo zvišanje cen sena lanskega pridelka. Na trgu s mlečnimi pridelki prevladuje ponudba masla, ker je v tem času sezonska proizvodnja na visku. Cene masla padajo. Tudi cene sira padajo, zlasti svežega, zaradi večje proizvodnje mleka. Največje zanimanje je za ovčji sir. Na trgu z živino sta ponudba in povpraševanje uravnovršeni. Za prašiče prevladuje ponudba, cene padajo. Dobro se prodajajo kozlički in jagnjeta. Manjše je povpraševanje po olivnem olju, ker je tu di manjša potrošnja povrtnine zaradi visokih cen. Vino se je precej podražilo; ponudba je majhna. Zaradi večje proizvodnje so cene zelenjave nekoliko popuščile. To velja zlasti za krompir. Cene svežega sadja so izredno visoke, zlasti jabolko, pomaranč in limon. Suho sadje se dobro prodaja, posebno pa mandeljani.

ZITARICE

ROVIGO. Pšenica Polesine fina 7300 do 7350, srednje vrste 7200-7250, navadna 7050-7100; pšenična moka tipa »00« 9200-9600, tipa »0« 8800-9200, tipa »1« 7050-7100; rumena koruza marano 5350 do 5400; bela koruza 4300-4400; oves 3800-4000; neoluščeni ječmen 4800-5000; rž 4700-4800; pšenični otrobi 3400-3500.

MILAN. Neoluščeni riž: Arborio 8800 do 11.000; Vialone 9400-10.800; Gigante Vercelli 8800-10.500; R. B. 9000-9800; Rizzotto 8400-9400; G. Rossi 9000-9400; Maratelli 8900-9200; Roncarolo 8100-8300; Balilone 7500-8200.

Oljuščeni riž: Arborio 18.800-19.800; Vialone 19.200.000; Carnaroli 18.500 do 21.000; Gigante Vercelli 19.100.000; R. B. 15.800-16.000; G. Rossi 15.200-15.500; Maratelli 15.200-15.500; Roncarolo 13.300 do 13.600; Balilone 12.900-13.100; krajne vrste 10.600-11.000.

ZIVINA

PADOVA. Cene za kg žive teže: klavna živina: vola I. 290-310, II. 240-250; krave I. 280-300, II. 210-220; bikli I. 270-290, II. 220-240; mladi bikli 330-350; junčji in junice nad 1 leto stari I. 330-340, II. 270-290; mladi junčji 8-12 mesecev stari I. 360-380, II. 270-290; telčki 500-540, II. 450-460.

Zivina za reje in vprežna živina: molzne krave reje navadne 140-170.000 lir klava; molzne krave 100-130.000; molzne krave pravnice 130-170.000; telice 6-12 mesecev stare 90-130.000.

MILAN. Prašički za rejo do 15 kg 630-700, 16-25 kg 580-640; 40-50 kg 450-470, 51-60 kg 410-430; suhi prašički 81-100 kg 380-390; prašički za zakol 180 kg 365, 120 kg 375; zaklani prašički 160 kg 425, 130 kg 425, 100 kg 430.

MLEČNI IZDELKI

MILAN. Maslo iz smetane krajevne proizvodnje I. 630 lir kg, iz drugih krajev Lombardije 600; čajno maslo 750; sir grana proizv. 1955 745-785, proizv. 1956 700-730, proizv. 1957 590-650; grana 1-30 dni star 475-500; 30-60 dni star 495 do 525; sbrinč 1 mesec star 510-540, 3 mesece star 610-640; ementalh svež 500 do 520, 3 mesece star 550-570; provolone 1 mesec star 470-490, nad 3 mesece star 530-550; gorgonzola 8 dni star 290 do 310, postan 530-540; italico svež 380

VALUTE V MILANU

Dinar (100)	124-58	264-58
Funt šter.	75.—	75.—
Napoleon	5825.—	5850.—
Dolar	4750.—	4800.—
Dolar	623,75	624.—
Franc. fr (100)	136,75	136,75
Švicarski fr.	145,65	145,65
Funt šter. pap.	1751.—	1750.—
Avstrijski šil.	24,02	24,05
Zlato (gram)	709.—	710.—

BANKOVCI V CURIHU

ZDA (1 dol.)	4,27 $\frac{3}{4}$
Anglija (1 f. šter.)	11,95
Francija (100 fr.)	93.—
Italija (100 lir.)	68.—
Avstrija (100 šil.)	16,45
ČSR (100 kr.)	14,50
Nemčija (100 DM)	101,75
Belgija (100 fr.)	8,57
Nizozemska (100 fl.)	113.—
Švedska (100 kr.)	80,75
Spanija (100 pezeta)	7,60
Argentina (100 pezov)	9,90
Egipt (1 f. šter.)	7,20
Jugoslavija (100 din)	56.—

do 400, postan 420-440; taleggio in quartirolo svež 310-330, postan 400-430; crescenza svež 310-320, postan 360-380.

KRMA

MILAN. Seno majske košnje 3700-4000; otava 3600-3900; detelja 3500-3600; stlačena slama 900-1000; pogache iz zemeljskih lešnikov 5100-5300; koruzne pogache 4300-4400; lanene pogache 5400-5600; pogache iz tropin 900-1100; moka iz zemeljskih lešnikov 4600-4700; kokosova moka 3500-3600; koruzna moka 3700 do 3800; lanena moka 4600-4700; soja 5700 do 5800.

OLJE

FIRENZE. Olivno olje extra do 1% kisline 540-575 lir kg, do 1,50% kislin 510 do 540, do 2,50% kislin 490-510, do 4% kislin 475-490; dvakrat rafinirano olje tipa »A« 470-480, tipa »B« 400-415; prvotinsko semensko olje 355-360; olje iz zemeljskih lešnikov 370-380.

PERUTNINA IN JAJCA

MILAN. Zivi piščanci extra 980-1000, I. 950, II. 850-900; zaklani piščanci krajevne vrste 1200; inozemski zmrzjeni piščanci: madžarski 500-600, jugoslovanski 480-570; zaklane kokoši 800-900; inozemske kokoši zaklane v Italiji 730-750; jugoslovanske zmrzjene kokoši 500 do 570; madžarske zmrzjene kokoši 500 do 600; zaklane pegatke 1350-1500; mladi golobi zaklani 850; golobi zaklani 900-1050; inozemski zmrzjeni purani 500-550; žive rance 500, zaklane 550, raze za rejo 250-600 lir komad po teži; živi zajci 440-460, zaklani s kožo 570-620, brez kože 580-650.

Sveža jajca I. 23-25, navadna 21-25, inozemska sveža jajca 17,50-17,50 lir komad.

ZELENJAVA IN SADIJE

MILAN. Karčofi 10-60 lir komad; korenje 72-150 lir kg; cvetača 36-100; cikelija 72-120; čebula 20-40; mlada čebula 36-60; žajbelj in rozmarin 80-200; bob 84-108; kormač 20-72; krompir Bintje 55-65; Majestic 58-60; mlad krompir 100 do 110; grah 84-144; paradizniki 100-330; por 80-150; petersilj 150-300; zelena 180 do 400; špinata 85-132; bučice 150-192. Jabolka navadna mešana 85-120; Delicious 156-300; Morgenduff 180-215; Delicieux 72-120; hruške 228-288; pomaranč navadne 140-160, rdeče 192-215; limone 132-182.

PARADIZNIKOVA MEZGA

PIACENZA. Dvakrat koncentrirana paradiznikova mezza v škatlah 10 kg 180 lir kg, v škatlah 5 kg 185, v škatlah 1 kg 200, v škatlah ½ kg 215; v tubah 200 g 66 lir tuba, 100 g 40 lir. Trikrat koncentrirana paradiznikova mezza v sodih 160 lir kg, v škatlah 10 kg 193, v škatlah 5 kg 200, v škatlah 1 kg 215; v tubah 100 g 42. Olupljeni paradizniki v škatlah 1200 g 127,50 lir škatla, v škatlah 50 g 67,50 lir škatla.

VINO

PADOVA. Črno friulano 1000 lir stop/stop; Merlot 1050-1100; Raboso 1000-1100;

Clinton 900-950; belo vino Piave 1000 do 1100; Colli Euganei 12-12.500 lir stop; Raboso del Piave 950-1000 lir stop/stop; belo Soave 1050-1100; Valpolicella 1000 do 1050; Valpolicella fino 1100-1150.

KOZE

BUSTO ARSIZIO (VARESE). Surove kože z repom: krave do 30 kg 230-240, nad 30 kg 220-230; junči do 30 kg 315 do 325, 31-40 kg 210-220; voli 40-50 kg 210-220; bikli nad 40 kg 170-180; teleta brez glave in parkljev do 4 kg 790-820, 6-8 kg 700-730; zrebata 360-380; konji 205 do 225; meži 675-700; ovni 580-600; jagnjeta z belim krznom 825-850; jagnjeta z drugobarvnim krznom 650-675; kozlički 26-31 kg 1700-1800, nad 31 kg 1750 do 1850; koze 800-850.

Suhe kože iz čezmorskih dežel: Cordova Sierra 330-350; Buenos Aires americanos 390-410, id. 10-11 kg 375-385; Capetown suhe kože 375-385, osyljene 310 do 320; Addis Abeba do 7 funtov 370 do 380; kože iz angleške Somalije 8-16 funtov 430-540.

PAPIR

MILAN. Tiskovni papir v valjih 11.350 lir stop, v polah 14-15.000; tiskovni satirniran navaden 15-16.000, srednje vrste 18-20.000; pisarniški papir navaden 15-17.000, srednje vrste 20-21.000, fin 24-26.000; trikrat klejan za obrabe 24 do 26.000; registrski navaden 18-19.000, srednje vrste 20-22.000, fin 24-26.000; pisemski papir srednje vrste 21.500-23.500, fin 24.500-26.500, extra 28-31.000; risarski papir 35-42.000; pološčen srednje vrste 26-28.000, fin 31.500-34.000; ovojni papir navaden 7500-8500, srednje vrste 14-16.000; pergamin navaden 40-60-80 in 91-21.000; pergamin extra 30-40-60 g 24-27.000; karton beli 10.500-11.500, siv navaden 5000-7000, id. fin 8000-10.000, id. duplex in triplex bel in barvani 8500-10.000, srednje vrste 12-15.500, id. fin 17.500-23.000; beli kartončini in barvani 19.500-24.000.

KAVA

GENOVA. Cena kave za kg od uvoznika do grosista f.co skladišča prodajalca genovska prosta luka: Santos Superior 730-760 lir, Santos extra prime cravello 18 800-830; Pernambuco cravello 18/19 650-660; Peru naravna 6200 do 650; Ecuador Superior 640-670; Venezuela oprana 830-840; Kostarika oprana 850-880; Salvador superior 800-820; Guatemala Maragogyje 990-1020; Haiti XXX 640-660; Haiti XXG 650-660; Haiti XXX 680-690; Haiti XXXXX 690-720; San Domingo oprana 760-770; Sumatra rob. AP/1 570-580; Sumatra rob. AP/2 500-510; Java rob. WIB/1 630-640; Moka Hodaidah standard 740-760; Kongo rob. 3-B 540-50; Uganda oprana in prečiščena faq. 550-560; Bali 540-550.

GRABENI MATERIAL

PIACENZA. Pesek 400 lir kub. meter; debelejši pesek 600; gramoz opran in prečiščen 600; navadna opeka 19.000 lir 1000 opek; štiripokrati votlaki 8000 lir 1000 komadov; dvopokrati votlaki 7000; strešniki marsejskega tipa 25.000, navadni strešniki 17.000.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	3.4.	11.4.	25.4.
Pšenica (stot. dol. za bušel)	218	220 $\frac{1}{2}$	215 $\frac{1}{8}$
Koruza (stot. dol. za bušel)	119 $\frac{3}{8}$	125 $\frac{1}{4}$	125 $\frac{1}{4}$
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	24.—	23.50	23.75
Cin (stot. dol. za funt)	92.37	92.50	93.50
Svinec (stot. dol. za funt)	12.—	12.—	11.80
Cink (stot. dol. za funt)	10.—	10.—	10.—
Aluminij (stot. dol. za funt)	26.10	26.10	26.10
Nikelj (stot. dol. za funt)	74.—	74.—	74.—
Bombaž (stot. dol. za funt)	36.05	35.95	35.95
Zivo srebro (dol. za steklenico)	237.—	237.—	238.—
Kava (stot. dol. za funt Santos 4)	53.50	53.—	52.50
LONDON			
Baker (funt šter. za d. tono)	176 $\frac{3}{4}$	173—	175 $\frac{3}{4}$
Cin (funt šter. za d. tono)	725—	730 $\frac{1}{2}$	730.—
Cink (funt šter. za d. tono)	62.—	62. $\frac{3}{8}$	62 $\frac{5}{8}$
Svinec (funt šter. za d. tono)	72 $\frac{1}{4}$	72 $\frac{5}{8}$	73 $\frac{5}{8}$
SANTOS			
Kava Santos D (kruzejrov za 10 kg)	500.90	522.50	500.90

Samo cene žitaricam in kavčuku so v zadnjem tednu precej oslabele, sicer ni bilo v trgovini s surovinami na mednarodnih trgih močnejših sprememb.

ZITARICE

Da je prišlo do oslavitve cen žitaricam v Chicagu, navajajo več razlogov. Zaradi ugodnega vremena pričakujejo dobro letino; pomladanska setev se ugodno razvija, z druge strani je povpraševanje po moki na ameriškem trgu popustilo. V tednu do 24. aprila je pšenica popustila za 3/8 stotinke dolarja pri bušlu, medtem ko je koruza nazadovala za 1/8 stotinke dolarja.

SLADKOR, KAVA, KAKAO

V termiski kupčiji v New Yorku se je cena sladkorja v tednu do 24. aprila okrepila, in sicer do 3,39 na 3,43 stotinke dolarja za funt. Pozneje so cene v nekaterih primerih zopet popuščile na 3,39, v drugih so zopet poskočile kar na 3,47 za blago fob. Kuba. Cene kave popuščajo, edino za brazilске vrste, poški izročitvi v maju in juliju, so poskočile za 0,10 in 0,04 stotinke dolarja pri funtu. V drugih termiskih kupčijah so padle za 0,26 stotinke. Ob zaključku se je cena v New Yorku sukala med 54 $\frac{1}{2}$ in 55 stotink dolarja za funt. Kakao se je zopet utrdil. V New Yorku je Accra loco notiral 43,50.

VLAKNA

Ni newyorški borzi niso mogli zabeležiti enotne smeri glede gibanja cene bombaža. Nastopilo je precejšnje nihanje. Ob zaključku so bile cene približno za 0,15 stotinke dolarja pri funtu šibkejše. Pri dražbah v Avstraliji so cene volne popuščile. Zanimanje ni bilo posebno veliko. Na dražbi v Sydneyu 23. aprila so cene popuščile celo za 10%. Cesana volna, London, proti izročitvi v maju 99, v New Yorku 141,5.

KOVINE

Zanimanje za baker se je zopet povečalo, zato so cene nekoliko čvrstje. V New Yorku je cena napredovala od 23,50 na 23,75 stotinke dolarja za funt. Na londonskem trgu je cena napredovala za približno 1 funt ter dosegla

PRED POVISANJE CARIN NA SVINEC IN CINK V AMERIKI

V tarifni komisiji za carine so trije republikanski člani izrazili mnenje, da je treba carine na svinčec in cink občutno povečati, medtem ko so člani, ki pripadajo demokratski stranki, bili mnenja, da se je treba zadovoljiti z manjšim povečanjem. Po mnenju republikancev naj bi se sedanja carina 1/16 stotinke dol. pri funtu povišala na 2,10 stotinke dolarja, po mnenju demokratov pa naj bi se zadovoljili s carino 2/18 stotinke dol. Carina na cink naj bi se povišala od 1,10 na 2,1 stotinke. Uvoz svinčene rude in koncentratov, ki je lansko leto dosegel 197.800 kratkih ton, naj bi se skrčil na 82.700 ton, uvoz svinčene kovine pa naj bi se znižal od 324.300 na 139.000 ton. Tako predlagajo republikanci. Lansko leto je znašal uvoz cinkove rude 525.700 ton, v bodoče pa naj bi znašal 237.400 ton. Uvoz cinkove kovine naj bi se znižal od 268.300 na 88.200 ton.

PROIZVODNJA JEKLA V ZDA NA VRHUNCU. V letu 1957 je Amerika pridobila 112.707.711 ton jekla. To je skoraj rekordna količina, ki jo prekaša je proizvodnja jekla v letu 1955 (117 milijonov ton) in v letu 1956 (115.200.000 ton). V primerjavi s proizvodnjo jekla v Sovjetski zvezi so Združene ameriške države še daleč pred SZ, vendar je opaziti nekakšno nasičenost v ZDA, medtem ko ta proizvodnja v Sovjetski zvezi stalno močno narašča.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Novi pogledi o gnojenju s Thomasovo žilindro

Ko je leta 1879 Anglež S. G. Thomas odkril postopek, s katerim se je dalo ločiti fosfor od železne rude, ki ga je vsebovala v večjih ali manjših količinah, je dosegel z enim mahom dva značilna uspeha. Na eni strani je bilo na podlagi tega postopka, možno proizvajati jeklo tudi iz naforzij bogate železne rude in obenem so kot stranski produkt proizvodnje jekla pridobili žilindro, ki vsebuje precejšnje količine fosforne kisline.

To žilindro poznamo pod imenom Thomasova žilindra (Thomasov fosfat — Thomasova moka — Scorie Thomas). Fosforna kislina Thomasove žilindre je v vodi netopljiva, dočim isti kislina, ki je v superfosfatu, se v vodi topi. Iz tega izvira mnenje tako praktično kot strokovnjakov, da moramo Thomasovo žilindro podorati že jeseni, če hočemo, da se bodo rastline okoristile s fosforno kislino, ki je v tem umetnem gnojilu.

Na podlagi dejstva, da je fosforna kislina Thomasovega fosfata netopljiva v vodi, medtem ko je topiliva v 2% limonški kislini, se je utrdilo mnenje, da je jesensko gnojenje nam lahko da zadovoljivo uspehe. Seje pred kratkim so razni znanstveniki ugotovili, da je tudi pomladanska uporaba tega gnojila dala za prakso enakovredne uspehe kot pomladanska uporaba. Obstajala je sicer mala razlika ali ta razlika ni bila odločilnega pomena. Razlika med jesensko uporabo in pomladansko je bila večja pri različnih gnojilih, a tudi ta razlika ni bila značilna.

Iz teh poskusov (napravljeno so bili v Nemčiji in v Sloveniji) sledi, da se s Thomasovo žilindro lahko gnoji tudi spomladaj, ne da bi zaradi tega zaznamovali večje razlike v pridelkih. Da je Thomasova žilindra dosegla te gnojilne sposobnosti, se moramo zahvaliti proizvajalcem tega gnojila, ki so povečali hranilno delovanje Thomasovega fosfata tako, da so žilindro zdrobili v zelo fine delce in s tem da so povečali njeno raztopnost v 2% limon-

skni kislini. Mi vemo, da je v neposredni bližini korenin dovolj kisline (dihanje korenin), katera lahko uspešno raztaplja Thomasov fosfat.

Ze delj časa so obstajale izkušnje, da je Thomasov fosfat, tako v apnenih kot v izrazito kislilih tleh, bolj učinkovito kot superfosfat, toda do leta 1956 so smatrali, da je na nevtralnih tleh učinek Thomasovega fosfata slabši kot učinek superfosfata. Teža leta so bili objavljeni rezultati večjega števila poskusov na raznih kmetijskih rastlinah in na različnih vrstah tal. Pri teh poskusih so ugotovili, da je bil učinek Thomasovega fosfata celo boljši kot učinek superfosfata.

Ugotovitev in ugotovitev, da pomladansko gnojenje s Thomasovo žilindro kaže praktične prednosti pred superfosfatom, nas utrjujejo v prepričanju, da spomladanska uporaba Thomasove žilindre je možna in utegne biti celo koristnejša za nekatere kmetijske rastline; to gnojilo namreč vsebuje tudi precejšnje količine mikroelementov, ki zelo ugodno vplivajo na rast rastlin in na odpornost le teh proti raznim zajedalskim boleznim.

Praktične izkušnje so dovele strokovnjake — kot n. pr. Prof. dr. P. Wagnerja — do prepričanja, ki se izraža v slednjih besedah: »Ni res, da se le mraz predela Thomasovo žilindro in da se žilindro vlagaraztopi fosforno kislino, da bi se le ta lahko razširila v tleh. Thomasova žilindra deluje takoj po mešanju s zemljo.«

Ta trditev velja za slabo kislina in lužnata tla. Ko nimamo opravka s zemljišči, v katerih se fosforna kislina hitro veča, dodajanje Thomasove žilindre tik pred setvijo ima niz prednosti pred uporabo tega gnojila ob jesenskem oranju. Rdeča tla in brezpanna ter močna kislina tla večje fosforne kislino. Na naših rdečih kraških zemljah bo torej kazalo po vsem zgoraj navedenih, da bi uporaba Thomasove žilindre spomladaj imela prednost pred jesenskim gnojenjem.

DESTILACIJA POKVARJENEGA SADIJA

V Mezzacoroni na Tridentinskem so s posojilom Zavoda za srednji kredit (Istituto per il Mezzocredito) zgradili velik obrat za destilacijo neuporabnega sadja, v katerem bo zaposlenih 100 delavcev in ki bo lahko predelal okoli 500-600 tisoč stotov pokvarjenega sadja, ki je neuporabno kot

IZVIRNO PISMO IZ NEW DELHIJA

Doživljaji Slovenke v Indiji

Pod Himalajo in v Kašmiru - Neznosna vročina

Eden izmed naših sodelavcev nam je dal na razpolago, za objavo v »Gospodarstvu«, naslednje odstavke iz pisma, ki sta ga on in njegova soproga prejela od prijateljice Slovenke, ki živi že več let v New Delhiju, glavnem mestu Indije.

SAKALI IN HIJENE ZAVIJAJO

Zanima Vaju, kako živim, in skoraj vem, kje bi začela, da bi si vidva vsaj približno lahko predstavljala moje tukajšnje življenje. Najbolje bo, da začnem kar z dejanskim stanjem. Ko to pišem, je ura 10,30 zvečer, pri nas doma je za zdaj šele ura 6, torej smo tukaj v času za štiri in pol ure pred vami. Stanujem v stavbi, ki jo obdaja velik vrt. Pod mojim oknom pred vrati zavijajo sakali in hijene, ki sem se jih v začetku strahoval. Zdaj sem se jih že navadila. New Delhi je, da se tako izrazim, mesto v sagrajnih in poprej je tukaj bila džungla. Prejšnji prebivalci te džungle, hijene in sakali, ki so bili razočani, prihajajo zdaj vsako noč demonstrativno v svoja prejšnja bivališča, pa se navijajo na svoj način, verjetno zato, da jim ne bi zastarele prejšnje njihove pravice. Podarje se plazijo po zemlji kobre, po drevesu pa skacejo opice in neke ogromne ptice, a v sobah se po stropu sprehajajo kuščarji. To je živa resnica, nikar se ne smeja tu ne mislita, da pretiravam. Da ne povorim pri tem o azijskih osah, ki so dvakrat večje od naših, ter o raznih drugih čudnih insektih, kakor n. pr. o mravljah, ki so trikrat večje od naših, imajo perotince. Ko postane vroče, t. j. ko skoči termometer na 46 stopinj Celzija, sili vse, kar leze in gre, v naša stanovanja, v katerih je radi klimatizacije napravile vročina za 8 do 10 stopinj nižja. Kače se najraje skrivajo v kopalnici ali pa so še bolj indiskretne in gredo dalje.

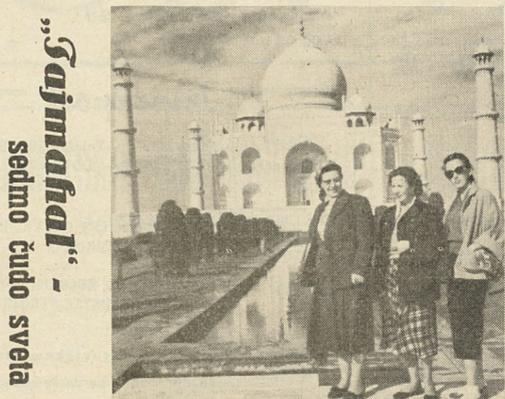
Ko sem leta 1954 v začetku novembra prišla semkaj z družino našega šola, se je njegova žena tako bala iti v kakšno sobo, posebno pa še v spalnico, da se je šef odločil, da bo te živali v hiši uničil. Najprej seveda kuščarje, ki je indijski hišno osebo začelo tedaj vriskati, molelovati in ga prepričavati, da so to svete živali in da bo nad hišo prišla nesreča za dolgo vrsto let, če bo kuščarje pobil. Nazadnje se je šef dal prepovoriti, ali kakor tukaj pravijo, padel je pod učinek indijske magije, in pustil je te hišne živali pri miru. Tako stanujemo zdaj vedno še vsi skupaj, kuščarji in mi, in nazadnje smo se jih navadili, ali pa nas.

SILNA VROČINA

V klimatskem pogledu prijeten čas je tu samo v decembru in januarju. Tedaj so noči hladne z 10 stopinjami Celzija, čez dan se pa temperatura zraka dvigne na 25 stopinj. Zdad, v mesecu marcu, je vsak dan bolj vroče, danes n. pr. se je bilo v senci 38 stopinj, v vročini pa do 46 stopinj. Meseca marca, aprila in maja divjajo površne peščeni viharji, a julija, avgusta in septembra vladajo monsuni (»Deževje prihaja«). Vročina pade sicer tedaj za par stopinj, a vlaga ozračja se od sedanjih 12 dvigne na 98% in vse je vlažno, karkoli vzameš v roke. Od marca do julija se pražimo na suhem, od julija do konca septembra smo pa kakor v parni kopeli in človek ne ve, kaj je manj neprijetno. Radi teh klimatskih nevednosti se vrne vsakdo zelo rad nazaj v domovino.

MAHARADŽE S 100 DEKLETI

Cepprav se je tu v zadnjih desetih letih že marsikaj spremenilo, je vedno še mnogo, zelo mnogo takega, kar bi

„Gajmahal“ - sedmo čudo sveta

se še moralo predrugačiti. Še vedno so tu razni maharadži, v bajnim bogastvom, ki imajo na svojih dvorih tudi po sto ali še več deklet, med tem ko bedna raja nima krova nad glavo in spi kjerkoli ob cestah, na trgih in v javnih prostorih. Tudi je mnogo »leprašev«, gobavcev, ki prosjajo, in revščine je sploh nekoliko, kakršna se s kakim siromastvom pri nas doma ni od daleč ne da primerjati.

HREPENENJE PO DOMOVINI

Redkokdaj pride kdo sem iz naših krajev, pa se vendarle tudi to pripeti. Tu in tam prihaja v New Delhi tudi naš rojak dr. ing. Herman Klmar, ki je po sporazumu z jugoslovansko vlado kot strokovnjak zaposlen v Jamshedpur pri Calcutti, pri podjetju Hindustan Steel. Navajen je tukajšnje življenja še iz prejšnjih časov, ker je bil zaposlen v indijski tekstilni industriji že nekaj let pred zadnjo vojno.

Danes še nič točnega ne vem povedati o tem, kdaj se bom vrnila. Drugi leto meseca maja, mene pa prepričujejo, da bi morala ostati tu vsaj še eno leto, ker sem se baje tako dobro naučila teh težkih indijskih imen, ker tudi že poznam zelo mnogo tukajšnjih ljudi in ker sem se menda tako lepo živela v tukajšnjem razmerju, da bom novemu šefu zelo koristna pomoč. Vse bi se še nekako dalo preprečiti, ko bi le ne bilo te strahne vročine in tega neznoznega znojenja, kaj tujca do sutra.

DOPUST V HIMALAJSKEM POGORJU

Seveda imam pravico do dopusta. V prvem letu sem bila v himalajskem gorovju in predlanskim v Kašmiru, ki po svoji lepoti spominja na Slovenijo. Bila sem v družbi neke švicarke, ki ima tu slično službo kakor jaz. Povzela mi je vse tude v hribe, in sicer na Gulmarg, ki je visok okrog 2.500 metrov in spominja na Pokljuko. Bilo je prekrasno, je prekrasno trajno in predrago. Lani sem pa bila v Darjeelingu na tibetanski meji. S la sem na Tiger Hill, od koder sem obdoločevala Mont Everest pri vzhajanju sonca, res ne poznam slike. Bila sem v družbi neke tovarnišice iz Kanade, s katero sva vse oblezli, in si ogledali Kamibpong, Sikim, Buthan itd. Obiskala sem tudi Tenzinga, ki je leta 1953 prvi prišel na Mont Everest, napisal — prav za prav zdi kot — je o tem knjigo »The Tiger of the Hills«. Kupila sem jo in prosila za avtorogram. Ko je podpisal, sem ga prosila še, da bi napisal tu.

GOSPODARSKA RAZMERA

Casopisa »Gospodarstvo« mi tukaj ne dobivamo, verjetno radi štednje. O gospodarskih odnosih med Indijo in Jugoslavijo bi bilo dobro pogostoma pisati, ker se o teh pri nas doma le malo ve. Podatkov sicer nimam, slišala sem pa, da imamo z Indijo aktivno trgovsko bilanco. Precej dobro se je tu plasiral Litostroj s svojimi izdelki, a tudi ladjedelnice in druga podjetja. Poslovnih možnosti bi bilo mnogo, toda zahteva se kredit na daljšo dobo. Zelo dobro uspevajo tu Švedska in Nemčija, Amerika, C.S.R. in Poljska. V zadnjem času prihaja do veljave tudi Sovjetska zveza.

TUJE INVESTICIJE V ITALIJI

V prvih treh mesecih letošnjega leta je tujina investirala v Italijo v tako imenovane produktivne namene nad 4,1 milijarde lir, od tega 2,08 mlrd. v kemično-farmaceutsko, 30 mlrd. v petrolejskem, 250 mlrd. v mehanično-metalurškem sektorju, 600 mlrd. v gradbeništvu, 200 mlrd. v tekstilni industriji, 550 mlrd. v živilski industriji, 210 mlrd. v kmetijstvu in 160 mlrd. v drugih sektorjih.

LETALISKE MARCO POLO V Benetkah so začeli graditi. Stalo bo 5 milijard; od tega bo tri milijarde prispevala država, dve milijardi pa pristaniško skrbništvo v Benetkah.

MEĐENA ALI RDEČASTA KOLOBARNICA (Tricholoma russula) — rossola — crvčoloma rusula

Medena ali rdečasta kolobarnica (Tricholoma russula) — rossola — crvčoloma rusula. Strečujemo jo jeseni po hrastovih gozdovih. V mladosti ima okroglasto klobučko, pozneje pa dobi obliko lijkaste. Klobuk je temnopomarančaste barve in posut z drobnimi zrnci. Kocen je nekoliko upognjen, spodaj debelejši in pomarančastobele barve.

Mlečna pečnica, kruševka, pečurka (Lactaria volema) — lattarolo giallo — sriješ, presnac, pečnica

Mlečna pečnica, kruševka, pečurka (Lactaria volema) — lattarolo giallo — sriješ, presnac, pečnica. Od avgusta do pozne jeseni jo srečavamo posamezno po vlažnih tleh. Klobuk, ki je v starosti llist, je rdečkastožlato-rumene ali rjavorumene barve. Nizki kocen je debel, kratek ter iste barve kot klobuk. Njeno meso je belo, toda ko se pretрга ali preže prijavni in izloča bel sok. V mladosti diši meso po hruškah, v starosti pa po slaniki; okusa je sladkobno. Ta goba je izborna za prikuhe in praženje; ponekod jo uživajo tudi presno, na solato. (Vse navedene gobe so užitne).

Mavel, mavelček (Boletus soblotomentosus) — caprino rosso — magien

Mavel, mavelček (Boletus soblotomentosus) — caprino rosso — magien. Znano je, da so v Jugoslaviji zavarovani vsi delovni ljudje za primer bolezni, brezposelnosti, invalidnosti in statostne onemoglosti (pokojnine). Samostojni obrtniki, ki so v tem pogledu stali vedno bolj ob strani, doslej niso državno zavarovani. Pač pa so v Sloveniji ustanovili zasebni obrtniki svoj sklad za vzajemno pomoč, v katerem so na prostovoljni podlagi vključeni razen obrtnikov tudi gostilničarji. Ta sklad daje svojim članom in njihovim svojimcem gnotno pomoč in podporo v primeru bolezni, nesreče pri delu, onemoglosti, starosti in smrti. Sklad upravlja tako, da ne predstavlja samo navadne medsebojne vzajemne pomoči svojim članom, temveč je pravo socialno zavarovanje zasebnih obrtnikov in gostilničarjev. Ker sklad obstoja šele

Turizem

VEČ HOTELOV V ITALIJI. V začetku leta je bilo v Italiji 14.235 hotelov (lani 13.208). Prva po številu hotelov je Emilia-Romagna (2.493), nato Toscana (1.658), Tridentinsko Poadižje (1.647), Lombardija (1.454) in Ligurija (1.319).

TUDI SOVJETSKA ZVEZA VABI TURISTE

Sovjetska turistična organizacija INTURIST je izjavila, da bo možna izmenjava rubljev za turiste, ki potujejo v ZSSR, po ugodnejših cenah kakor doslej. Za 1.000 frankov bo turist prejel 23,80 rubljev (in ne samo 9,52, kolikor bi prejel po uradnem tečaju); za funt šterling 27,60 (namesto 11,20); za dolar 10 (namesto 4). Med novimi zanimivostmi, ki si jih bo lahko turist ogledal, je velika hidrocentrala na Angari v osrčju Sibirije, dalje sadovnjaki in trtni nasadi v Moldaviji, kavkaška »vojaška cesta« itd.

NOVE ZVEZE JADROLINIJE

Jadrolinija bo letos ojačila promet na Jadranskem morju, zlasti v poletni sezoni (od začetka junija do konca sep.). Tako bo podjetje uvedlo novo ekspresno progo Benetke-Dubrovnik-Kotor-Pirej, in sicer z odhodom iz Benetk vsako nedeljo in iz Pireja vsak četrtek od 1. junija do 4. oktobra. Na progi bo plula motorna ladja »Jadrana«. Druga moderna ladja, »Jugoslavija« pa bo vozila trikrat na teden na progi Benetke-Reka-Zadar-Split - Dubrovnik, in sicer od 16. junija do 22. septembra. Ladje »Osijek«, »Dalmacija«, »Proleterka«, »Mostar«, »Kosta Racina«, »Ivan Cankar« in »Novi Sad« bodo v državele brze proge vzdolj Jadranskega morja, z odhodom z Reke vsak dan ob 16. uri; pristajale bodo poleg manjših pristanišč v Zadrju, Šibeniku, Splitu, Dubrovniku in končno v Kotoru. Do Kotorja bodo plule še štiri dni v tednu, in sicer ob ponedeljskih, sredo, četrkih in sobotah, v ostalih treh dneh pa samo do Dubrovnika, od koder bodo odplule vsak dan ob 8.30 v smeri proti Reki. Druga brza proga bo vezala Reko-Split-Dubrovnik-Učinj z odhodom z Reke vsak dan ob 8.30, iz Učinja pa vsak dan ob 15. uri. Jadrolinija bo uvedla tudi izredno progo, na kateri bodo ladje plule štirinajst dni iz Benetk v Kotor in nazaj ter pristajale v vseh obmorskih mestih v Dalmaciji. Jadrolinija bo uvedla tudi brzo progo Trst-Koper-Pulj-Split-Plöče. Ladja »Kosta Racina« bo vzdrževala to progo od začetka junija do konca oktobra.

VOZNI RED AVTOBUSOV ZA JUGOSLAVIJO

Proga: Trst - Postojna - Ljubljana Vsak dan. Odhodi iz TRSTA ob 18.00. Odhodi iz LJUBLJANE ob 6.30 (SAP - Ljubljana) Odhodi iz TRSTA ob 7.30. Odhodi iz LJUBLJANE ob 16.20 (SAT) Proga: Ljubljana - Postojna - Gorica Ob delavnikih. Odhodi iz LJUBLJANE ob 6.30. Odhodi iz GORICE ob 14.30 (SAP) Proga: Trst - Opatija - Reka Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 17.30, ob nedeljah ob 7.00 in ob 17.30. (SARA - AUTOTRANS) Proga: Trst - Hrpelje-Kozina Odhodi iz Trsta: ob sobotah ob 7.30 in 13.10, ob torkih pa ob 9.30 in 19.00. (AUTOVIE CARSICHE) Proga: Trst - Pesek Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 7.45, 13.10 in 17.30, ob praznikih pa ob 11.30 ter ob 17.30. (AUTOVIE CARSICHE) Proga: Trst - Fernetiči Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 7.30, 13.10 ter 18.00, ob praznikih ob 10.00, 13.10, 14.30, 18.00 in 20.30. Proga: Trst - Skoflje Odhodi iz Trsta: ob delavnikih ob 5.30, 6.00, 7.00, 8.15, 9.15, 11.15, 12.00, 13.15, 14.30, 16.05, 17.15, 18.30, 19.15, 20.00, 22.15. Ob praznikih ob 6.00, 7.00, 8.15, 5.15, 11.15, 14.30, 17.15, 18.30, 20.00 in 23.00. Avtobusi odpeljejo s Trga Stare Mitnice (Largo Barriera Vecchia).

GLAS IZ OBČINSTVA

VEČJA SKRBE ZA ZDRAVJE Pravijo, da je boljše bolezen preprečiti, kakor jo zdraviti. To dobro ve vsakdo, ki je zaradi bolezni trpel in je moral poleg tega potrošiti še mnogo denarja za zdravljenje. Zato je prav, da mnogo govornimo in pišemo o higijeni, da bi se naučili, kako se dajo preprečiti bolezni. Dovolite, gospod urednik, da v tem pogledu tudi jaz nekaj predložim. Zdravniki pravijo, da se nalezljivih bolezni, kakor na primer azijske, najraje nalezemo v prostorih, kjer se shajajo mnogo ljudi, to je v kinu, gledališču, kavarni pa tudi v tramvaju in avtobusu, v teh prostorih se rade zblražijo klice nalezljivih bolezni. Za dmes bi omenil zlasti tramvaj in avto-bus. Mislim, da bi bilo dobro, da bi javna vozila vsak dan razkužili. Poleg tega naj bi sprevedniki vsako vložijo temeljito prečiščilo, ko pride na cilj. Tega navadno nihče ne stori. No, vi potniki stopijo v vozilo, kakršnega so pustili prejšnji in v katerem je zrak posebno v zimskem času kar zadušljiv. Prevozna podjetja naj se pobrigajo za zado, pa tudi higijenski urad bi lahko dal kakšno pobudo na tem področju. L. t.

„GOSPODARSTVO“

izhaja vsak drugi petek. — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Trst, ul. Geppa 9, tel. 38-933. — CENA: posamezna številka lir 30, za Jugoslavijo din 15. — NAROČNINA: letna 700 lir, polletna 400 lir. Pošt. ček. račun »Gospodarstvo« št. 19396, za Jugoslavijo letno 420 din, polletna 250 din; za ostalo inozemstvo 2 dolarja letno. Naroča se pri ADIT, DRŽ. ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Sritarjeva ulica 3/I, tek. rač. pri Komunalni banki št. 60 KB-1-2-375. — CENE OGASOV: za vsak m/m višnje v širini enega stolca 50 lir, za inozemstvo 60 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce. Založnik: Založba »Gospodarstvo« Tiskarna »Graphis« v Trstu

Naslednji hoteli se priporočajo

- URARNA IN ZLATARNA Mikolj Karel - TRST Campo S. Giacomo 3 - tel. 95-881. Vse najboljših znamk, velika izbira zlatih okrasov za vse priložnosti. Hotel COLOMBIA Trst, Ul. Geppa 18 - Tel. 23-741 in 31-083 II. kategorije. — Sedemdeset postelj. Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 1100 do 1400 lir, dvoposteljne od 2200 do 2600 (davki in postrežba vključeni). Hotel ADRIA Trst, Capo di Piazza 1 - Tel. 36-478 (Piazza Unità) III. kategorije. — Polpolnoma obnovljen. Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 950 do 1360 lir, dvoposteljne od 1900 do 2500 (davki in postrežba vključeni). Hotel POŠTA Trg Oberdan 1 (v centru mesta) - Tel. 24-157. — Vse udobnosti, mrzla in topla tekoča voda, centralna kurjava, telefon v sobah, Dvigalo. Cene od 750 lir dalje. Hotel ABBAZIA Trst, Ul. Geppa 20 - Tel. 23-068 III. kategorije. — Vse hotelske udobnosti. Enoposteljne sobe od 875 do 1100 lir, dvoposteljne od 1700 do 2200 (davki in postrežba vključeni). Hotel SLON Ljubljana, Titova 10 - Telefon 20-643 do 46. — Priporočamo obiskovalcem svoje obrate: kavarno, restavracijo in bar. Hotelske sobe od 350 din dalje. Hotel MOSKVA Beograd, Kategorija A. Razpolaža s 100 udobno opremljenimi sobami, a-partmami, sobami s toplo in mrzlo tekočo vodo, telefonom, restoronom z domačo in tujo kuhinjo, kavarno, barom, salonom za bankete in konferenčne, vodiči in šoferji. Popust za skupine!

URARNA IN ZLATARNA Mikolj Karel - TRST Campo S. Giacomo 3 - tel. 95-881. Vse najboljših znamk, velika izbira zlatih okrasov za vse priložnosti.

„VISTA“ TRST, Ul. Carducci 15, tel. 29-656 Bogata izbira naočnikov, daljnogledov, šestil, računal, in potrebnih za višje šole, toplomerov in fotografskega materiala.

Hotel METROPOL BEograd Novo otvoreni hotel »METROPOL« razpolaga za restoronom, kafanom i salonom za doručak, variété barom, posebnim salama za bankete i druge prijeme, kao i hotelskim salonom i salama za konferencije. Sobe hotela »METROPOL« su najsvremenijeg konfora sa kupatilima i telefonima. Hotel »METROPOL« pruža svojim posetiocima prvorazrednu uslugu u pristupačne cene.

Hotel METROPOL BEograd Novo otvoreni hotel »METROPOL« razpolaga za restoronom, kafanom i salonom za doručak, variété barom, posebnim salama za bankete i druge prijeme, kao i hotelskim salonom i salama za konferencije. Sobe hotela »METROPOL« su najsvremenijeg konfora sa kupatilima i telefonima. Hotel »METROPOL« pruža svojim posetiocima prvorazrednu uslugu u pristupačne cene.

HOTEL ZAGREB & ESPLANADE Opatija — tel. 375 otvoren čitavu godinu. U turističkom centru na moru, uz ravne plaže. Ukupno 160 ležaja, 28 soba sa kupatilom. Tople morske kupke i masaže. Restoran prvorazredni, bečka i internacionalna kuhinja. Nacionalna jela i riblje specialitete.

Hotel ATLANTIK Opatija (Center) Telef: 346 - 407 - 517 Moderan, komfor, riblji restorans sa poznatim gurmanskim specialitetama. Otvoreno čitavu godinu. Cijene umjerene.

Hotel ATLANTIK Opatija (Center) Telef: 346 - 407 - 517 Moderan, komfor, riblji restorans sa poznatim gurmanskim specialitetama. Otvoreno čitavu godinu. Cijene umjerene.

Istra vabi! Istrski hoteli Vas bodo tudi letos postregli z vso pozornostjo. Priporočajo se cenj. obiskovalcem: Hotel Palace PORTOROŽ Najmoderneje urejen hotel z vsem sodobnim komfortom; reprezentativna restavracija; bar; KAVARNA JADRAN s TERASO OB MORJU Glasba; ples; razne prireditve; obširen subtropski park ob morju; kopališče; nad 400 postelj.

Hotel Palace PORTOROŽ Najmoderneje urejen hotel z vsem sodobnim komfortom; reprezentativna restavracija; bar; KAVARNA JADRAN s TERASO OB MORJU Glasba; ples; razne prireditve; obširen subtropski park ob morju; kopališče; nad 400 postelj.

Hotel CENTRAL PORTOROŽ z dependansami SLOVENSKI DOM — RIVIERA — JADRANKA. Sodobna ureditev, slikovita terasa ob morju, riblja restavracija, nad 260 postelj.

Hotel Triglav KOPER najmoderneje urejen hotel: velika restavracijska terasa ob morju; kavarna, glasba, ples, nad 100 postelj.

Hotel Galeb KOPER Izbrana istrska vina in istrske specialitete v hrani, odlična postrežba, glasba, restavracijski vrt v muzejskem parku.

Hotel Metropol Piran z dependansami »ROTONDA« in dependansami »ELJESU«; kavarna, riblja restavracija, glasba, ples, kopališče, 220 postelj.

HOTEL „HELIOS“ PORTOROŽ z dependansami PIRAN, BRISTOL in ISTRA. Moderna ureditev — vrtna restavracija VESNA — Kavarna in slaščičarna KEKEC — glasba — ples — nad 150 postelj.

HOTEL TURIST (ex Sv. Nikolaj) Ankaran Odlični pogoji za razvedrilo: peščina, kopališče, restavracija, restavracije, letne hišice, prostori za taborjenje.

Oglašujte v »Gospodarstvu«

V Briških 170 m pod zemljo

Ena izmed največjih jam na našem Krašu

Prekrasen zimski dan! Drugačnega mnenja je bil kolekar, ki je trdil, da smo bili na letošnji velikonočni ponedeljek že spomlad, kar so sicer potrdila tudi drevesa v cvetju na kraški planoti, Sem gor sem se pripeljal z avtobusom nove mestne (urbana) službe, kakor se imenuje nova zveza med Oberdankovim trgov in Prosekom. Proga steče že ob šestih zjutraj; nato se vozila vrstijo vsakih 25 minut do ene ure po poldne. S to progo je nastalo tržaško predmestje Prosek - Kontovel, zato se tudi imenuje mestnina z razliko z drugimi, ki večje mesto z okolico. Ko sem korakal s Proseka proti Briškom, da si ogledam veliko pečino pri Majnci (Grotta Gigante), so me nova proga in nove stanovanjske hiše na Proseku spomnile na Opčine, ki so tudi že davno postale predmestje, in sicer prvo tržaško predmestje na Krašu, ker so že od začetka

našega stoletja z malo železnico združene z mestom. Nekaj podobnega se razvija tudi od Opčin proti Bazovici. Če se bo ta razvoj nadaljeval, nismo več daleč od časa, ko bomo lahko govorili ne samo o tržaškem Krašu, ampak tudi o kraškem Trstu.

Tako se danes razvija pred našimi očmi seveda v zelo majhnem formatu preseljevanje narodov: Italijani na Kraš in tržaško Istro, Slovenci pa z dežele v mesto ali v Avstralijo. Toda kam sem vendar zašel? Namesto o jami pri Briških govorim o preseljevanju narodov! Sicer pa to ni tako velik greh, ko hodi človek sam po cesti in se nikakor ne more ubraniti več ali manj nerodnih misli; in kako naj bi mislil ne bile nerodne, ko je sonce sijalo in ni gredo, ko je bila, razen razvoletih dreves, vsa pokrajina okoli mene bolj zimska nego spomladanska, ko je bil veter, ki je pihal od

jugoslovanske meje, bolj podoben burji kot spomladanskemu vetriču, in kakor da ne bi bilo dovolj, da me je napadal z leve, nagajal mi je tudi od nasprotni strani, ker se je odbijal od borovcev, ki stojijo na desni strani ceste, kakor vojaki na paradi.

Kljub vsemu temu sem bil vesel, da nisem na Proseku čakal na avtobus proti Briškom, ker sem se najbolj užival sprehod do Briškov in potem po gmajni okoli proseške postaje nazaj do Proseka. Rad bi še kaj povedal o Briških in Miličevi gostilni - najrajši bi bil kar tam ostal, a ni bilo mogoče. Prišel sem tja zaradi Velike pečine pri Majnci, ki je bila na velikonočni ponedeljek električno razsvetljena, kar se zelo redko zgodi. Vhod v jamo je pet minut oddaljen od vasi v smeri proti proseški postaji. Kje pa je vhod? Ko sem se mu bližal nisem ničesar videl in kar na lepem sem zagledal pred seboj odprtino v zemlji in po njej stopnice navzdol. Ali jih je mnogo, sem vprašal moža, ki je šel pred menoj po stopnicah v luknjo? - Še precej! Še preveč sem si mislil pozneje, ko sem videl, da jih ni ne konca ne kraja.

Jama je globoka 170 metrov, stopnice ne peljejo do dna, a jih je kljub temu prav zadosti. Največja zanimivost jame je ogromna votlina, morda največja med zemeljskimi votlinami na svetu; njena širokost je velikanska, visoka pa je 136 metrov (namreč votlina sama). Znamenitih kapnikov ni mnogo. Stalakiti (viseči kapniki) so neznatni, nekoliko bolj se izkažejo stalagmiti (stoječi kapniki); izmed teh je eden visok 12 metrov s spodnjim obsegom 8 metrov. Posebnost teh stalagmitov je njih poticam podobna oblika, zdi se kakor da bi bile ena potlika postavljena na drugo. Najbolj ustreza tej prispodobni neki čudno zverženi stalagmit, ki stoji v svojem spodnjem delu poševno. Ta del ima na svojem vrhu nekaj balkona, na katerem stoji zgornji navpični del stalagmita. Slika tega fantastičnega kapnika se vidi na steni Miličeve gostilne. Ko jo človek tam gleda, misli, da je slikar zgrešil, a v jami se prepriča, da je tega čudnega stvora kriva priroda sama.

Velika pečina pri Majnci ima tri vhode. Vhod št. 1 je skoraj v sredini stropa nad ogromno votlino, vhod št. 3 je glavni vhod, s katerega so zgrajene stopnice v jamo, vhod št. 2 pa je med prvim in tretjim vhodom. Tega so odkrili najprej. Skozi njega so šli prvič v jamo leta 1890 zastopniki tukajšnjega planinskega društva, ker še ni bil znan udobnejši vhod št. 3, ki je bil urejen leta 1908.

Jama pri Briških seveda ne da primerjati s Postojnsko jamo, ki je edinstvena na svetu po svoji lepoti in veličini, tudi ne s Skočjansko, vendar ima dve veliki prednosti pred vsemi drugimi jamami na tržaškem Krašu: prvič je v neposredni bližini Trsta, skoraj bi rekli glede na sedanje prometne zveze v mestu samem; in drugič, ker se ponaša z največjo podzemeljsko votlino, ki je vredna, da si jo vsak turist, ki obišče naše mesto, ogleda. Turisti, ki polnijo turistične hotele in ki prinašajo denarje v deželo, pa so večinoma starejši ljudje, od katerih ne moremo pričakovati, da bodo plezali po brezkončnih blatnih stopnicah v jamo pri Briških. Če hočemo, da postane ta lepa vasica važno in morda tudi najvažnejše turistično središče na Tržaškem, moramo tudi starejšim turistom omogočiti dostop do največje podzemne votline na svetu; zato pa je potrebno dvigalo. Kaj pa je globočina 160 metrov v primeri z večstočetmrskimi višinami alpskih vrhov, ki so zvezani z žičnimi železnicami z dolinami? Za dvigalo je ta votlina kakor ustvarjena, saj je na sredini njenega stropa vhod, zelo kratek vhod št. 1, od katerega se lahko brez vsake ovire spusti dvigalo do dna. Kdo naj bi si potem ne želel ogledati to čudo? In kaj bi se vse dalo pripraviti in preurediti v tej ogromni votlini za zabavo turistom in izletnikom! In vse to na značnem Krašu in vendar tako rekoč v mestu. Čuditi se je le, da dosedaj še nihče ni mislil na to! Zakaj se ne bi podjetni Slovenci malo bolj zanimali zanjo, saj je vendar na naših tleh.

Razvoj lesne industrije v Gorici

Prosta cona vpliva ugodno

Gorica, aprila

Tradicija goriških in solkanski mizarjev sega že v prejšnja stoletja. Kot so se vsi obrtniki iste stroke zbirali v srednjem veku v svoji ulici, tako so se na Goriškem zbirali v zadnjih stoletjih v posameznih vaseh. V Mirnu so bili doma čevljarji, v Solkanu mizarji itd.

V Solkanu, ki je danes na jugoslovanski strani, najdemo še danes celo vrsto mizarških delavnic. Za časa Avstrije in Italije so solkanski mizarji prodajali svoje izdelke goriškim prebivalcem in tudi Tržačanom in Videmčanom. Njihovi izdelki so bili zelo solidni in njihov glas je kmalu prekorčal meje ozke domačije. Nekateri so se polagoma preselili v mesto, kjer so imeli boljše možnosti za prodajo svojega pohištva, kmalu pa je nastala konkurenca v Krmínu. Tu se je zbrala vrsta slovenskih in furlanskih mizarjev, ki so kmalu zasloveli po svojem odličnem pohištvi.

V času med dvema vojnama pa so tudi solkanski mizarji občutili potrebo po propagandnem delovanju v korist svojih pohištvenih izdelkov. V Gorici so na Korzu odprli s pomočjo Trgovinske zbornice svojo prodajalno, kjer so izmenoma razstavljali razni solkanski mizarji, v Solkanu pa so si ustvarili svojo zadrugo, ker so le v nje no pomočjo lahko prišli do dragocenihih strojev, ki bi jih posamezni obrtniki ne zmogli. Tako je njihova obrt vzcvetela. Po priključitvi Solkana k Jugoslaviji se je njihovo delo še povečalo zaradi vedno večjega povpraševanja in ker je bilo delovne sile precej na razpolago, je bila zgrajena v bližnjem Kromberku velika tovarna pohištva, ki zaposluje danes okrog 700 delavcev in ki je že znana tudi v tujini.

V Gorici sami na italijanski strani so obrtniki izkoristili ugodno prilžnost, ki je zanje nastala, ko so od padli solkanski mizarji; precejšnjo konkurenco so jim pričele kmalu delati velike tovarne pohištva v notranjosti države, ki so lahko delale po nižjih cenah.

Lesna industrija pa se je precej okrepila in tudi razširila v zadnjih letih, ko so nastale mnoge nove industrije in so se okrepile večje obrtniške delavnice, na podlagi olajšav prostega pasa. Eden izmed najvažnejših predelovalnih artiklov, ki se lahko uporablja v goriškem prostem pasu je les in zelo blizu so tudi vrsti tega artikla: Jugoslavija in Avstrija.

Medtem ko so se nekateri površni mndustrijske vrsti na izdelavo likerjev in bombonov, so se uvidevnejši ljudje oprijeli lesa. Seveda ni bilo vse napravljeno v domačem kraju. Mnogi industriji iz Milana in Rima so videli velike koristi, ki jim lahko prinese goriška prosta cona in so naložili svoj denar, da bi v Gorici zgradili velike objekte za predelovanje lesa.

Na tržaški cesti so nastali tako veliki kompleksi. Tovarnar Fornasari iz Manzana, znan po svojih stolih, je v Gorici ustanovil podružnico svojega podjetja, ki se je pred leti preimenovala v delniško družbo SILES in ki

se je danes precej razširila. Ta tovarna, ki zaposluje precej delavcev, lahko izdelava vsako vrsto stolov, od najbolj preprostih do modernih z železnimi podnožji. Druga velika tovarna IGLEA, zgrajena s kapitalom neke velike lesne družbe, zaposluje danes okrog 150 delavcev in izdeluje vse vrste vezanih plošč, ki jih tudi izvažajo. Zelo sta se v zadnjih letih razširili dve tovarni parketov, od katerih se sedaj ena seli, ker so postali njeni prostori pretesni. Druga tovarna izdeluje furnirje, v Gorici pa so zelo razširili svojo delavnost razni obrtniki, ki so danes postali pravi industrijski; saj so sprilo olajšav prostega pasa lahko modernizirali svoj strojni park in lahko konkurirajo na zunanjem trgu.

V Rupji pri Vipavi je v gradnji majhna tovarna papirja, ki bo kmalu stekla, neka milanska družba pa se pogaja, da bi v Sovodnjih zgradila veliko celotno tovarno, ki bi zaposlovala okrog 500 delavcev. Te dve tovarni bi nastali v sovodenjski občini, ki je prav tako vključena v goriški prosti pas.

Lesna industrija se je v Gorici tako razširila, da je spravila v hudo zadrego obrtnike in industrije iste stroke v Krmínu, Marjanu in Manzanu, kjer je predelovanje lesa, že tradicionalna zadeva. Zaradi tega so tudi pred kratkim zahtevali raztegnjen prostega pasa na Krmín, da bi bili tudi krminski industrijski deležni istih ugodnosti, ki jih imajo Goričani.

Prosti pas je zares prišel Gorici precej ugodnosti. V današnjih lesno-predelovalnih obratih v Gorici je zaposlenih več kot 700 ljudi.

Na Trgovinski zbornici pričakujejo, da v prihodnjih letih goriška lesno-predelovalna industrija specializirala v posameznih izdelkih, da bo tako zmogla vzdržati ne samo konkurenco podjetij v notranjosti države, ampak tudi podjetij, ki delujejo v sklopu držav članic Skupnega evropskega tržišča.

M. V.

GORIŠKA NABAVNO-PRODAJNA ZADRUGA. Preteklo nedeljo je bil redni letni občni zbor Goriške nabavno-prodajne zadruge. Stevilni prisotni člani so z enominutnim molkom počastili spomin lani umrlega Ludvika Brešana, ki je bil predsednik zadruge do svoje smrti. Sedanjí predsednik g. Pavlin Milan je orisal položaj zadruge. Poslovanje je v preteklem letu nekoliko nazadovalo zaradi dveh novih trgovin, ki sta ojačile že močno prejšnjo konkurenco. Lansko leto se je zadruga preselila v novo, sodobno urejeno poslovalnico. Iz bilančnega računa je razvidno, da je lani zadruga imela 64.330 lir dobička, ki je bil prenešen v rezervni sklad.

RAZSTAVA POHIŠTVA V TRSTU. Tržaška trgovinska zbornica je organizirala ob sodelovanju videmske in goriške zbornice razstavo cenenejšega pohištva. Razstavo si lahko ogleda vsakdo v Palači narodov na tržaškem velesejmu do vključno 1. maja od 9. do 12,30 ter od 15,30 do 18,30.

Drago Godina

TRGOVINA MOTORJEV IN NADOMESTNIH DELOV

Moschion & Frisori

TRST - UL. VALDIRIVO 36 - Tel. 23-475

Zastopstvo: **MOTO GILERA**
MOTOM ITALIANA

NADOMESTNI DELI ZA VSA MOTORNA KOLESA, MOTOSKUTERJE IN

TRICKLE - VSE PRITIKLINE ZA AVTOMOBILE IN MOTORJE.

KMEČKA BANKA

r. z. o. j.

GORICA

Ulica Morelli 14 - Telefon 22-06

Ustanovljena leta 1909

"TRANS - TRIESTE" S. a. r. l.

TRISTE-TRST V. Enota 3 - Tel. 38-827 31-906 95-880

UVAŽA: vse lesne sortmane in produkte gozdne industrije

IZVAŽA: vse proizvode FIATOVE avtomobilske industrije in rezervne dele. - Vse vrste gum tvornice CEAT in vse produkte najvažnejših italijanskih industrij.

Ribarič Ivan

UVOZ • IZVOZ

VSEH VRST LESA IN TRDIH GORIV

TRST - ULICA F. CRISPI 14 - TEL. 93-502
ULICA DELLE MILIZIE 19 - TEL. 96-510

Transadria d. a.

IMPORT - EXPORT

Vseh vrst lesa, trdih goriv in strojev za lesno industrijo

TRST - Sedež: ul. Cicerone 9/II - Telefon: ul. Cicerone 308/II - Scale Legnana 98716

Podjetje

G. Vatovec Succ.

TRST via Torreblanca 19-21 TRIESTE
Telefon: 23-587, 37-561, priv. 26-736
Telegram: Giacomo Vatovec - Trieste

Uvažava in izvažava kolonialno blago in prehranjevalne artikle. Podjetje je specializirano za izvoz vseh vrst darilnih pošiljk

Kmetijska nabavna in prodajna zadruga

Sedež v Trstu, Ul. Foscolo 1

Podružnice: Trst, Ul. Flavia 23
Milje, Ul. Roma 1

Nudimo Vam vse potrebšline za vinogradništvo, poljedelstvo in živinorejo!

MOTO PARILLA **MELILLO ALFREDO**
TRISTE-TRST, VIA A. CACCIA 3 - 10, TEL. 96032
Motorji „PARILLA“, „NSU“, „MOTODI“
Bogata izbira koles in nadomestnih delov
Specialne cene za izvoz

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

bratje DOLJAK

GORICA
ULICA DONIZETTI 27 - TELEF. 20-97

TURISTIČKI URED

PUTNIK - ZAGREB

ZAGREB - Praška, 5 - Telef. 34-256

Dati će Vam sve turističke i saobraćajne informacije za putovanja po Jugoslaviji.

Zelite-li upoznati Jugoslaviju? Za Vas predjudujemo velika kružna putovanja po Jugoslaviji sa posjetom Zagreba, Beograda, Skoplja, Ohrida, Titograda, Dubrovnika i Splita.
Koristite naše brodove za ribarsko krstarenje duž Dalmacije!

v trgovini

Pred glavno bolnico v Trstu

Magazzini Verbitz

Piazza Ospedale, 3

hoste našli najbogatejšo izbiro manufakturnega blaga in tkanin najbolj priznanih tovarov: kotelne, volnene odnje, pregrinjala, danask za žimnice, volnene in bombažne plenene, nogavice, srajce, dežnike in zavese. Vse po najnižjih cenah!
Po izredno nizkih cenah prodajamo ženske konfekcije

„Gondrand“

TRST - TRIESTE, VIA CARDUCCI 10

Telefon: 37-157

Telegrami: GOND RAND - TRIESTE

PODJETJE S POPOLNO USTREZAJOČO OPREMO ZA PREVOZ GOVEJE ŽIVINE, KONJ, PERUTNINE, MESA IN JAJO

Lasna obmejna postaja na Proseku (Gondrand Prosecco) s hlevi za počitek živih živali

tiskarna

graphis

trst

ul. sv. frančiška 20
telefon 29-477

Impexport

TRST, Ulica Cicerone 8 - Telefon 38-136 37-725
Telegram IMPEXPORT - TRIESTE

UVAŽA: VSAKOVRSTEN LES, DRVA ZA KURJAVO, GRADBENI MATERIAL

IZVAŽA: TEKSTIL, KOLONIALNO BLAGO IN RAZNOVRSTNE STROJE

Operira po tržaškem in goriškem sporazumu
Specializirano podjetje za vsakovrstne kompenzacije

Impexport

JUGOLINIJA

RIJEKA - Poštni predal 379

Telegrami: JUGOLINIJA - RIJEKA 26-51, 26-52, 26-53
Telefon: 26-51, 26-52, 26-53
Teleprinter: JUGOLINE 02526

VZDRŽUJE REDNE BLAGOVNE IN POTNIŠKE PROGE

Z/NA JADRAN - SEV. EVROPA vsakih 10 DNI
SEV. AMERIKA vsakih 15 DNI
BLIŽNJI VZHOD vsak teden
DALJNI VZHOD vsak mesec
GRČIJA in TURČIJA vsakih 15 DNI

Zastopstvo v Trstu: "NORD-ADRIA, Agenzia Marittima di V. BORTOLUZZI - Telegrami: "NORD-ADRIA" Trieste - Tel. 37-613, 29-829 Uredi: TRST, Piazza Duca degli Abruzzi št.

SPLOŠNA PLOVBA

Sedež Piran

Predmet poslovanja: pomorski prevozi dolge in obalne plovbe.

Centrala Piran - Telefon 57, 58

Komercialni oddelek: Ljubljana - Tel. 23-147
Telex: 031 85

Brzovaj: PLOVBA Piran oz. PLOVBA Ljubljana

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORIZIA - VIA DUCA D'AOSTA N. 88 - TEL. 28-45 - GORICA

PREZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

Trdha

SILA JOŽEF

UVOZ

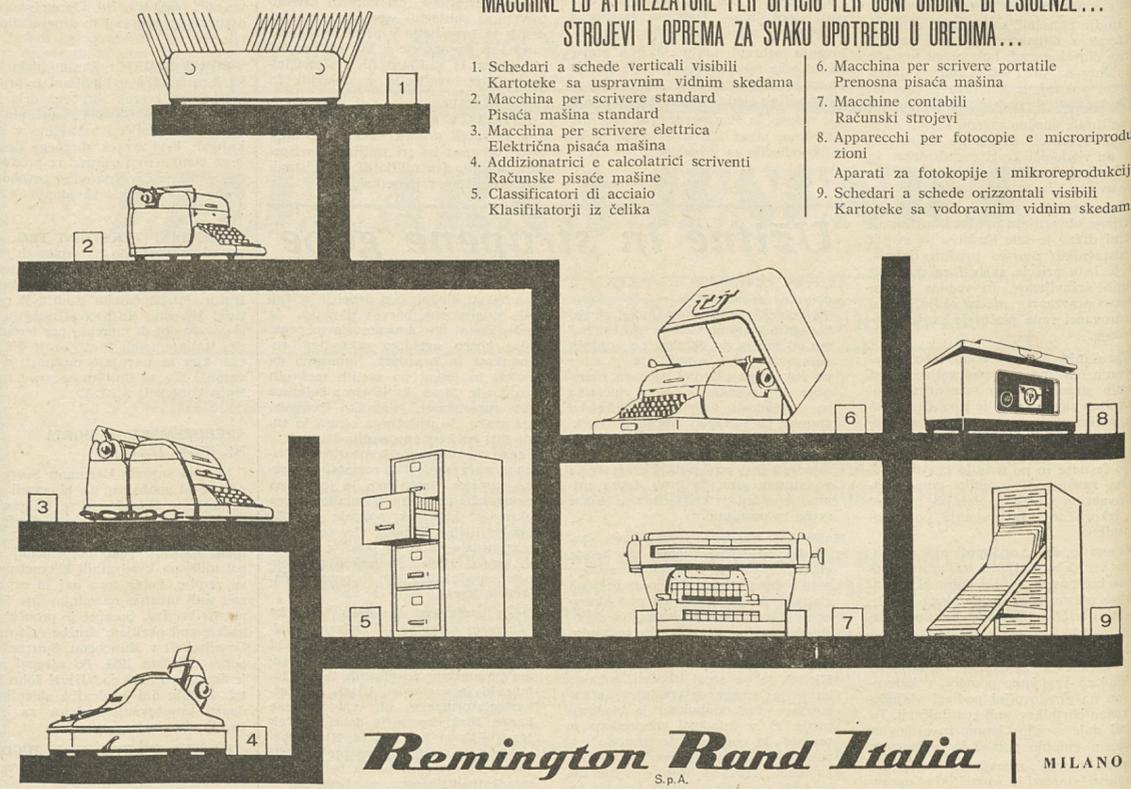
IZVOZ

Vsakovrstni les za predelavo, rezan mehkl in trdles, jamski les in za kurjavo

TRST - Riva Grumula 6-I - Telefon 37-004

MACCHINE ED ATTREZZATURE PER UFFICIO PER OGNI ORDINE DI ESIGENZE... STROJEVI I OPREMA ZA SVAKO UPOTREBU U UREDIMA...

- Schedari a schede verticali visibili
- Kartoteke sa uspravnim vidnim skedama
- Macchina per scrivere standard
- Pisaca mašina standard
- Macchina per scrivere elettrica
- Električna pisaca mašina
- Addizionatrici e calcolatrici scriventi
- Računske pisace mašine
- Classificatori di acciaio
- Klasifikatorji iz čelika
- Macchina per scrivere portatile
- Prenosna pisaca mašina
- Macchine contabili
- Računski strojevi
- Apparecchi per fotocopie e microriproduzioni
- Aparati za fotokopije i mikroreprodukcije
- Schedari a schede orizzontali visibili
- Kartoteke sa vodoravnim vidnim skedama

Remington Rand Italia

S.p.A.

MILANO

Filiale: TRIESTE Via Dante 1 - Telex: 29-831
Filiale: TRST